

**Fundusze
Europejskie**
Wiedza Edukacja Rozwój

**Rzeczpospolita
Polska**

Unia Europejska
Europejski Fundusz Społeczny

PROGRAM NAUCZANIA
KURSU UMIEJĘTNOŚCI ZAWODOWYCH

ROL.01.3. Chów i użytkowanie koni

w zakresie kwalifikacji

ROL.01. Jeździectwo i trening koni

wyodrębnionej w zawodach

516408 jeździec

314203 technik hodowca koni

Branża: rolno-hodowlana ROL

Autorzy

mgr inż. Piotr Osmański

mgr Robert Fleischer

Recenzenci:

Recenzent 1 – Recenzja dydaktyczna (nauczyciel uczący w zawodzie, w którym wyodrębniono daną kwalifikację) mgr dr hab. inż. Ewa Jastrzębska, prof. UWM

Recenzent 2 – Recenzja merytoryczna (przedstawiciel pracodawców właściwy dla danego zawodu) mgr Agata Bączkowska

Ekspert:

mgr inż. Karolina Koszela

Program opracowany we współpracy podmiotów z otoczenia społeczno-gospodarczego wskazanego we wniosku o powierzenie grantu na opracowanie modelowego kwalifikacyjnego kursu zawodowego (KKZ):

DGA S.A. (Partner Wiodący) z Gminą Miastem Toruń (Partner) reprezentowaną przez Toruński Ośrodek Doradztwa Metodycznego i Doskonalenia Nauczycieli z Torunia przy współpracy z Zielone Ranczo. Anna Nowak - Nauka Jazdy Konnej podmiotem otoczenia społeczno-gospodarczego szkół lub placówek systemu oświaty prowadzących kształcenie zawodowe.

Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój

Oś priorytetowa II

Efektywne polityki publiczne dla rynku pracy, gospodarki i edukacji

Działanie 2.14. Rozwój narzędzi dla uczenia się przez całe życie

Konkurs nr POWR.02.14.00-IP.02-00-003/19

Opracowanie modelowych programów kwalifikacyjnych kursów zawodowych (kkz)

Warszawa 2021

Spis treści

PROGRAM NAUCZANIA KURSU UMIEJĘTNOŚCI ZAWODOWYCH ROL.01.3. Chów i użytkowanie koni	4
1. Wprowadzenie.....	4
2. Plan zajęć kursu umiejętności zawodowych	12
2.1. Pogrupowanie efektów kształcenia	12
2.2. Określenie liczby godzin na kształcenie zawodowe	24
2.3. Plan kursu umiejętności zawodowych	28
3. Cele kształcenia kursu umiejętności zawodowych.....	29
4. Programy poszczególnych zajęć.....	30
4.1. Program nauczania dla przedmiotu: Typy użytkowe koni	30
4.1.1 Cele ogólne przedmiotu	30
4.1.2 Cele szczegółowe przedmiotu	30
4.1.3 Materiał nauczania z uwzględnieniem opisu efektów kształcenia	31
4.1.4 Procedury osiągania celów kształcenia	34
4.1.5 Proponowane metody sprawdzania osiągnięć edukacyjnych słuchacza/uczestnika	37
4.2. Program nauczania dla przedmiotu: Czynności związane z chowem i użytkowaniem koni	39
4.2.1 Cele ogólne przedmiotu	39
4.2.2 Cele szczegółowe przedmiotu	39
4.2.3 Materiał nauczania z uwzględnieniem opisu efektów kształcenia	40
4.2.4 Procedury osiągania celów kształcenia	42
4.2.5 Proponowane metody sprawdzania osiągnięć edukacyjnych słuchacza/uczestnika	45
5. Ewaluacja programu kursu umiejętności zawodowych	47
6. Wykaz literatury oraz niezbędnych środków i materiałów dydaktycznych.....	48
6.1. Wykaz literatury	48
6.2. Wykaz niezbędnych środków i materiałów dydaktycznych	48
7. Sposób i forma zaliczenia kursu.....	50
8. Sprawdzenie kompletności i poprawności opracowanego programu zajęć.....	51

PROGRAM NAUCZANIA KURSU UMIEJĘTNOŚCI ZAWODOWYCH ROL.01.3. Chów i użytkowanie koni

1. Wprowadzenie

Charakterystyka programu

Kurs umiejętności zawodowych (dalej KUZ) jest jedną z pozaszkolnych form kształcenia ustawicznego. Program nauczania kursu umiejętności zawodowych (KUZ) – zgodnie z art. 4 pkt. 35a ustawy Prawo oświatowe z dnia 14 grudnia 2016 r. (Dz. U. z 2019 r. poz. 1148, z późn. zm.) uwzględnia:

- a) podstawę programową kształcenia w zawodzie szkolnictwa branżowego w zakresie jednej z jednostek efektów kształcenia wyodrębnionych w ramach danej kwalifikacji albo b) efekty kształcenia właściwe dla dodatkowych umiejętności zawodowych określone w załączniku do rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 16 maja 2019 r. w sprawie podstaw programowych kształcenia w zawodach szkolnictwa branżowego oraz dodatkowych umiejętności zawodowych w zakresie wybranych zawodów szkolnictwa branżowego.

Minimalna liczba godzin kształcenia na kursie umiejętności zawodowych:

- w przypadku kształcenia w zakresie jednej z części efektów kształcenia wyodrębnionych w ramach danej kwalifikacji – jest równa minimalnej liczbie godzin kształcenia przewidzianej dla danej części efektów kształcenia, określonej w podstawie programowej kształcenia w zawodzie szkolnictwa branżowego;
- w przypadku kształcenia w zakresie efektów kształcenia właściwych dla dodatkowych umiejętności zawodowych – jest równa minimalnej liczbie godzin kształcenia przewidzianych dla danej dodatkowej umiejętności zawodowej, określonej w przepisach prawa;
- w przypadku efektów wspólnych dla wszystkich zawodów wynosi 30 godzin.

Kurs umiejętności zawodowych może być prowadzony przez:

- publiczne i niepubliczne szkoły prowadzące kształcenie zawodowe, z wyjątkiem szkół artystycznych – w zakresie zawodów, w których kształcą, oraz w zakresie innych zawodów przypisanych do branż, do których należą zawody, w których kształci szkoła,
- publiczne i niepubliczne placówki kształcenia ustawicznego i centra kształcenia zawodowego,
- instytucje rynku pracy, o których mowa w art. 6 ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, prowadzące działalność edukacyjno-szkoleniową,
- podmioty prowadzące działalność oświatową, o której mowa w art. 170 ust. 2, posiadające akredytację, o której mowa w art. 118. ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe (Dz. U. z 2019 r. poz. 1148, z późn. zm.).

Kurs umiejętności zawodowych może być prowadzony w formie:

- 1) dziennej – odbywa się przez 5 lub 6 dni w tygodniu;

- 2) stacjonarnej – odbywa się przez 3 lub 4 dni w tygodniu;
- 3) zaocznej – odbywa się co 2 tygodnie przez 2 dni, a w uzasadnionych przypadkach – co tydzień przez 2 dni.

Minimalna liczba godzin kształcenia na kursie umiejętności zawodowych:

- w przypadku kształcenia w zakresie jednej z części efektów kształcenia wyodrębnionych w ramach danej kwalifikacji – jest równa minimalnej liczbie godzin kształcenia przewidzianej dla danej części efektów kształcenia, określonej w podstawie programowej kształcenia w zawodzie szkolnictwa branżowego;
- w przypadku kształcenia w zakresie efektów kształcenia właściwych dla dodatkowych umiejętności zawodowych – jest równa minimalnej liczbie godzin kształcenia przewidzianych dla danej dodatkowej umiejętności zawodowej, określonej w przepisach prawa;
- w przypadku efektów wspólnych dla wszystkich zawodów wynosi 30 godzin.

Kurs umiejętności zawodowych kończy się zaliczeniem w formie ustalonej przez podmiot prowadzący kurs. Osoba, która uzyskała zaliczenie, otrzymuje zaświadczenie o ukończeniu kursu umiejętności zawodowych. Wzór zaświadczenia określa prawo. Osoba, która ukończyła KUZ i podejmuje kształcenie na kwalifikacyjnym kursie zawodowym w obrębie tej samej kwalifikacji, może być zwalniana, na swój wniosek złożony podmiotowi prowadzącemu kwalifikacyjny kurs zawodowy, z zajęć dotyczących odpowiednio treści kształcenia lub efektów kształcenia zrealizowanych w dotychczasowym procesie kształcenia, o ile sposób organizacji kształcenia na kwalifikacyjnym kursie zawodowym umożliwia takie zwolnienie. Takie rozstrzygnięcie umożliwia stopniowe osiąganie efektów kształcenia realizowanych na kwalifikacyjnym kursie zawodowym poprzez uczenie się na krótszych kursach umiejętności zawodowych, przy czym gwarantuje się możliwość zaliczenia efektów tego kształcenia przy podejmowaniu dalszej nauki na kwalifikacyjnym kursie zawodowym. Jest to rozwiązanie wychodzące naprzeciw potrzebom osób dorosłych, podejmujących dalsze kształcenie lub doskonalenie zawodowe w trakcie pracy zawodowej. Nowy model kształcenia zawodowego wychodzi naprzeciw potrzebom osób dorosłych, podejmujących dalsze kształcenie lub doskonalenie zawodowe w trakcie pracy zawodowej. Umożliwia on również zwiększenie mobilności zawodowej osób dorosłych oraz szybsze reagowanie na potrzeby rynku pracy i gospodarki.

Kształcenie na kursie umiejętności zawodowych może być realizowany w formie stacjonarnej lub zaocznej z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość (on-line). Podmioty prowadzące kształcenie ustawiczne w formach pozaszkolnych z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość są zobowiązane zorganizować szkolenie dla uczestników kursu przed rozpoczęciem zajęć prowadzonych z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość.

Efekty kształcenia wskazane do realizacji w kształceniu teoretycznym mogą być (po spełnieniu wymagań określonych w aktualnych przepisach oświatowych) realizowane w formie kształcenia na odległość, przy czym zaliczenie tych zajęć nie może odbywać się w formie zdalnej. Kształcenie praktyczne nie może odbywać się z wykorzystaniem tych metod i technik kształcenia na odległość. Rodzaj i wymiar godzin zajęć prowadzonych z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość określa podmiot prowadzący kształcenie ustawiczne z wykorzystaniem tych metod i technik. Zajęcia praktyczne i laboratoryjne realizowane w ramach kształcenia ustawicznego w formach pozaszkolnych nie mogą być prowadzone z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość.

Podmioty prowadzące kształcenie ustawiczne w formach pozaszkolnych z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość zapewniają:

1. dostęp do oprogramowania, które umożliwia synchroniczną i asynchroniczną interakcję między słuchaczami lub uczestnikami a osobami prowadzącymi zajęcia;
2. materiały dydaktyczne przygotowane w formie dostosowanej do kształcenia prowadzonego z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość;

3. bieżącą kontrolę postępów w nauce słuchaczy lub uczestników, weryfikację ich wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych, w formie i terminach ustalonych przez podmiot prowadzący kształcenie;
4. bieżącą kontrolę aktywności osób prowadzących zajęcia.

Formy indywidualizacji pracy uczestników powinny uwzględniać:

- dostosowanie warunków, środków, metod i form kształcenia do potrzeb uczestnika,
- dostosowanie warunków, środków, metod i form kształcenia do możliwości uczestnika.

Wskazane jest przeprowadzenie szczegółowej diagnozy potrzeb rozwoju uczestnika w kontekście specyfiki przedmiotu nauczania (diagnoza posiadanych kompetencji i potrzeb rozwoju uczestnika powinna być wykonana przez zespół prowadzących zajęcia i wychowawców z udziałem pedagoga, psychologa, doradcy zawodowego, rodziców) oraz ustalenie sposobu pracy z uczestnikiem. Dużą uwagę należy zwrócić na uczestników posiadających trudności z uczeniem się. Niemniej ważni są uczestnicy uzdolnieni i szczególnie zainteresowani zawodem, przedmiotem nauczania. Każdy uczestnik posiadający szczególne potrzeby i możliwości powinien mieć określone właściwe dla siebie tempo i zakres pracy w obszarze przedmiotu nauczania z zachowaniem realizacji podstawy programowej.

Program kursu umiejętności zawodowych dla jednostki efektów uczenia się ROL.01.3. Chów i użytkowanie koni wyodrębnionej w zawodach: jeździec i technik hodowcy koni przeznaczony jest dla osób dorosłych, zainteresowanych uzyskiwaniem i uzupełnianiem wiedzy ogólnej, umiejętności i kwalifikacji zawodowych. Osoby, które nie ukończyły 18 lat, podlegają obowiązkowi nauki, który spełnia się przez uczęszczanie do publicznej lub niepublicznej szkoły ponadpodstawowej/ponadgimnazjalnej albo przez realizowanie, zgodnie z odrębnymi przepisami, przygotowania zawodowego u pracodawcy.

Na kurs przyjmuje się kandydatów, którzy muszą posiadać aktualne zaświadczenie lekarskie o braku przeciwwskazań do kształcenia w zawodzie, w którym wyodrębniono daną kwalifikację i/lub orzeczenia lekarskie w zakresie kwalifikacji, dla której podstawa programowa przewiduje uzyskania konkretnych umiejętności i/lub orzeczenie psychologiczne.

Struktura programu kursu umiejętności zawodowych dla jednostki efektów uczenia się ROL.01.3. Chów i użytkowanie koni

Program kursu ma strukturę przedmiotową/spiralną. Struktura treści ułożona jest w kursie tak, aby była bardzo przydatna w procesie utrwalania wiedzy i kształtowania trwałych umiejętności i kompetencji. Ma to znaczenie w przypadku podjęcia innych kursów umiejętności zawodowych lub kursu kwalifikacji zawodowych wyłonionych dla zawodu jeździec. Pozwala ona kształcącym wzbogacać zakres informacji, pogłębiać treści i nabywać coraz bardziej skomplikowane umiejętności. Umożliwia również prowadzącemu zajęcia nawiązywanie do wcześniej omawianych tematów, dzięki czemu utrwalane są wiadomości i umiejętności poznane w początkowym etapie kształcenia. Ponadto taki układ treści nauczania sprzyja bardziej skutecznemu przygotowaniu uczącego się do wykonywania zadań zawodowych w rzeczywistych warunkach pracy. Treści są realizowane w postaci kształcenia teoretycznego i praktycznego. Zaleca się realizację zajęć teoretycznych przed praktycznymi.

Kurs umiejętności zawodowych (KUZ) może rozpocząć się w dowolnym momencie danego semestru. Termin rozpoczęcia i zakończenia kursu ustala organizator kursu dostosowując go do potrzeb i możliwości uczestników KUZ.

Dla zawodu jeździec 516408 przypisano poziom III Polskiej Ramy Kwalifikacji, określony dla zawodu jako kwalifikacji pełnej. Dla kwalifikacji wyodrębnionej w zawodzie: ROL.01. Jeździectwo i trening koni określono poziom 3 Polskiej Ramy Kwalifikacji.

Liczba godzin przewidziana na realizację programu wynosi 180 godzin i jest zgodna z minimalną liczbą godzin kształcenia zawodowego dla tej kwalifikacji wynikającej z podstawy programowej dla zawodu jeździec.

Kurs umiejętności zawodowych w zakresie jednostki efektów kształcenia ROL.01.3. Chów i użytkowanie koni może być realizowany w formie:

- dziennej – nauka odbywa się przez: 5 dni w tygodniu po min. 6 godzin dziennie (1,5 miesiąca) lub 6 dni w tygodniu po min. 6 godzin dziennie (1,27 miesiąca)
- stacjonarnej (z wykorzystaniem technik i metod kształcenia na odległość) – nauka odbywa się 3 dni w tygodniu po min. 6 godzin dziennie (2,5 miesiąca x 72 godz. (1 miesiąc) = 180 godz.)
- zaocznej: nauka odbywa się co 2 tygodnie przez 2 dni, a w uzasadnionych przypadkach – co tydzień przez 2 dni po 10 godzin dziennie (minimum 65% z 180 godzin = 117 godzin).

Program nauczania kursu umiejętności zawodowych ROL.01.3. Chów i użytkowanie koni został opracowany do realizacji w formie:

- stacjonarnej (z wykorzystaniem technik i metod kształcenia na odległość) – nauka odbywa się 3 dni w tygodniu po min. 6 godzin dziennie (2,5 miesiąca x 72 godz. (1 miesiąc) = 180 godz.)

Zajęcia są realizowane na przedmiotach kształcenia teoretycznego (90 godz.) oraz praktycznego (90 godz.).

Kurs umiejętności zawodowych ROL.01.3. Chów i użytkowanie koni kończy się zaliczeniem w formie ustalonej przez podmiot prowadzący kurs. Osoba, która uzyskała zaliczenie, otrzymuje zaświadczenie o ukończeniu kursu umiejętności zawodowych.

Uczestnik/słuchacz, który otrzyma zaświadczenie o ukończeniu wszystkich kursów umiejętności zawodowych (KUZ) może uzyskać świadectwo potwierdzające kwalifikację ROL.01. Jeździectwo i trening koni po zdaniu egzaminu zawodowego, części teoretycznej i praktycznej. Uczestnik może uzyskać dyplom zawodowy w zawodzie jeździec po uzyskaniu wykształcenia średniego lub średniego branżowego.

Informacja o Kursach Umiejętności Zawodowych (KUZ) w Kwalifikacyjnym Kursie Zawodowym (KKZ)

Program kursu kształcenia zawodowego oferuje uczestnikom przygotowanie do nabycia dodatkowych uprawnień zawodowych w zakresie wybranych umiejętności zawodowych lub kwalifikacji rynkowych funkcjonujących w Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji. W ramach kursu umiejętności zawodowych w kwalifikacyjnym kursie zawodowym ROL.01. Jeździectwo i trening koni wyodrębnione zostały:

ROL.01.1. Bezpieczeństwo i higiena pracy

ROL.01.2. Podstawy jeździectwa

ROL.01.3. Chów i użytkowanie koni

ROL.01.4. Nauka jeździectwa

ROL.01.5. Trening koni

ROL.01.6. Język obcy zawodowy

oraz efekty kształcenia realizowane na wszystkich obowiązkowych zajęciach edukacyjnych z zakresu kształcenia zawodowego związane z nabywaniem kompetencji personalnych i społecznych, zgrupowane w jednostkach efektów kształcenia:

ROL.01.7. Kompetencje personalne i społeczne.

Założenia programowe

Celem kształcenia zawodowego jest przygotowanie uczących się do życia w warunkach współczesnego świata, wykonywania pracy zawodowej i aktywnego funkcjonowania na zmieniającym się rynku pracy. Zadania wszystkich podmiotów prowadzących kształcenie zawodowe oraz sposób ich realizacji są uwarunkowane zmianami zachodzącymi w otoczeniu gospodarczo-społecznym, na które wpływają w szczególności: idea gospodarki opartej na wiedzy, globalizacja procesów gospodarczych i społecznych, rosnący udział handlu międzynarodowego, mobilność geograficzna i zawodowa, nowe techniki i technologie, a także wzrost oczekiwań pracodawców w zakresie poziomu wiedzy i umiejętności pracowników.

Opis branży

W Polsce branża rolno-hodowlana rozwija się obecnie dynamicznie na rynku pracy. Jeździectwo to sport, szczególnie obecnie uważany za najważniejszy element tzw. „przemysłu końskiego” – obejmującego zróżnicowane pola działalności zawodowej takie jak hodowla, różne sposoby użytkowania koni oraz działania gospodarcze i wytwórcze na rzecz hodowli i użytkowania koni. W związku z tym wykorzystanie koni w sporcie, turystyce i rekreacji to szansa dla rozwoju tych dziedzin na najbliższe lata, to również praca dla ludzi zajmujących się hodowlą i użytkowaniem koni. Rozwój jeździectwa narzuca konieczność posiadania przez ośrodki jeździeckie koni rekreacyjnych i sportowych przygotowanych na odpowiednim poziomie, a w związku z tym istnieje potrzeba kształcenia osób w tym zawodzie, których zadaniem będzie przygotowywanie koni. Absolwent kwalifikacyjnego kursu zawodowego dla kwalifikacji ROL.01. Jeździectwo i trening koni może być czynnym zawodnikiem w poszczególnych dyscyplinach jeździeckich. Rozwijający się sport jeździecki w Polsce i na świecie stwarza możliwość zatrudnienia absolwenta w zawodzie jeździec w charakterze asystenta zawodnika – luzak. Zwiększający się popyt na rekreację jeździecką daje możliwość pracy jako osoba ucząca jazdy konnej. Ponadto absolwenci kwalifikacyjnego kursu zawodowego mogą pełnić rolę asystenta instruktora/trenera oraz podjąć pracę w:

- ośrodkach hodowli i użytkowania koni, stadninach koni, stadach ogierów lub zakładach treningowych,
- ośrodkach rekreacji i turystyki konnej,
- indywidualnych gospodarstwach rolnych specjalizujących się w chowie, hodowli i użytkowaniu koni,
- związkach hodowców koni,
- instytucjach zajmujących się utrzymywaniem i użytkowaniem koni, takich jak tory wyścigów konnych, związki jeździeckie,
- wytwórniach pasz dla koni, sprzętu i powozów,
- przedsiębiorstwach transportu konnego.

Zakres merytoryczny programu nauczania kursu umiejętności zawodowych obejmuje podstawę programową kształcenia w zawodzie, a także zawiera elementy materiału nauczania wykraczające poza wspomnianą podstawę programową, co pozwala uatrakcyjnić proces kształcenia i otworzyć się na dynamiczne zmiany, zachodzące w całej branży rolno-hodowlanej w kraju oraz innych państwach Unii Europejskiej. Prawidłowa realizacja procesu kształcenia dla jednostki efektów uczenia się ROL.01.3. Chów i użytkowanie koni wymaga prowadzenia zajęć praktycznych w formie dydaktycznych wycieczek zawodowych oraz zajęć terenowych podczas których uczestnicy poznają innowacyjne rozwiązania techniczne i organizacyjne stosowane w ośrodkach turystyki jeździeckiej i gospodarstwach rolnych zajmujących się chowem, hodowlą i użytkowaniem koni.

W kształceniu praktycznym zaleca się korzystanie z zasobów i współpracy z firmami i instytucjami wiodącymi w danym zawodzie. Praktyczna nauka może odbywać się u pracodawców, w placówkach kształcenia ustawicznego, centrach kształcenia zawodowego, warsztatach szkolnych, pracowniach szkolnych, a także w ośrodkach turystyki jeździeckiej lub indywidualnych gospodarstwach rolnych specjalizujących się w chowie, hodowli i użytkowaniu koni.

Kurs umiejętności zawodowych dla jednostki efektów uczenia się ROL.01.3. Chów i użytkowanie koni przygotowuje uczestników do wykonywania czynności związanych z postępowaniem z końmi, pielęgnacją koni, ochroną zdrowia koni, żywieniem oraz pojeniem koni, transportem koni oraz oceną przydatności koni do różnych form ich użytkowania.

Pracodawcy poszukują wykwalifikowanych pracowników, którzy posiadają udokumentowane kwalifikacje zawodowe. Program kursu umiejętności zawodowych dla jednostki efektów uczenia się ROL.01.3. Chów i użytkowanie koni został tak skonstruowany, aby w oparciu o podstawę programową i uwzględniając aktualny stan wiedzy o branży rolno-hodowlanej sprostać wymaganiom pracodawców oraz wyjść naprzeciw potrzebom rynku pracy.

Realizacja procesu kształcenia w zakresie ROL.01.3. Chów i użytkowanie koni wymaga wysoko wykwalifikowanej kadry nauczycieli i instruktorów jazdy konnej, posiadających wieloletnie doświadczenie w nauczaniu jeździectwa oraz merytoryczną, uaktualnianą wiedzę z zakresu chowu i użytkowania koni dostosowaną do nowej podstawy programowej.

Sylwetka adresata kursu umiejętności zawodowych

Uczestnik kursu umiejętności zawodowych w zakresie ROL.01.3. Chów i użytkowanie koni postępuje z końmi, uwzględniając ich wiek i zachowanie, wykonuje zabiegi codziennej i okresowej pielęgnacji koni. Dokonuje oceny przydatności koni do różnych form ich użytkowania oraz stanu zdrowia koni. Udziela pierwszej pomocy w przypadku zranień i wypadków koni. Wykonuje czynności związane z transportem koni, żywieniem oraz pojeniem koni. Korzysta z dokumentacji związanej z identyfikacją i użytkowaniem koni.

Wymagania psychofizyczne:

- zainteresowanie przyrodą
- właściwy stosunek do zwierząt
- obowiązkowość
- zdolności organizacyjne
- spostrzegawczość

- opanowanie
- wysokiej odporności emocjonalnej
- wytrwałość
- dokładność
- cierpliwość
- empatia.

Możliwości i szanse zatrudnienia:

Zatrudnienie jeźdźców może znaleźć w przedsiębiorstwach specjalizujących się w chowie, hodowli i użytkowaniu koni; w przedsiębiorstwach agroturystycznych; w przedsiębiorstwach rolnych; mogą prowadzić indywidualne gospodarstwo rolne, a także samodzielnie prowadzić działalność gospodarczą.

Cele kierunkowe programu kursu umiejętności zawodowych

- Uczestnik kursu umiejętności zawodowych ROL.01.3. Chów i użytkowanie koni powinien posiadać wiedzę z zakresu:
- dokonywania oceny przydatności koni do różnych form ich użytkowania
- postępowania z końmi, uwzględniając ich wiek i zachowanie
- wykonywania zabiegów codziennej pielęgnacji koni
- wykonywania okresowych zabiegów pielęgnacyjnych koni
- dokonywania charakterystyki zasad ochrony zdrowia koni
- dokonywania oceny stanu zdrowia koni
- udzielania pierwszej pomocy w przypadku zranień i wypadków koni
- stosowania zasad żywienia oraz pojenia koni
- wykonywania czynności związanych z transportem koni
- korzystania z dokumentacji związanej z identyfikacją i użytkowaniem koni
- stosowania technik radzenia sobie ze stresem
- aktualizowania wiedzy i doskonalenia umiejętności zawodowych

- stosowania zasad komunikacji interpersonalnej.

2. Plan zajęć kursu umiejętności zawodowych

2.1. Pogrupowanie efektów kształcenia

Tabela 1. Przyporządkowanie efektów kształcenia wraz z kryteriami weryfikacji do poszczególnych przedmiotów

Efekty kształcenia z danej jednostki efektów Stopniowane efektów kształcenia efekt kluczowy ek, efekt ważny ew, efekt pomocniczy ep	Łączna liczba godzin przeznaczonych na efekt kształcenia	Kryteria weryfikacji poszczególnych efektów	Typy użytkowe koni	Czynności związane z chowem i użytkowaniem koni
ROL.01.3. Chów i użytkowanie koni				
1) ocenia przydatność koni do różnych form ich użytkowania (ew) *	20	1) rozpoznaje typy użytkowe koni	x	
		2) opisuje różnice między typami użytkowymi koni	x	
		3) rozróżnia chody koni	x	
		4) wymienia kryteria oceny stosowane przy ocenie pokroju i ruchu koni	x	
		5) ocenia pokrój i ruch konia	x	
		6) wymienia cechy wpływające na wartość użytkową koni	x	
		7) dobiera formę użytkowania konia, uwzględniając jego pokrój i ruch	x	
2) postępuje z końmi, uwzględniając ich wiek i zachowanie (ew) *	5	1) opisuje cechy konia wynikające z jego natury	x	
		2) wymienia rodzaje temperamentu koni	x	
		3) identyfikuje stan emocjonalny konia	x	
		4) wymienia problemy behawioralne występujące u koni oraz przyczyny ich powstawania	x	
		5) opisuje możliwości zapobiegania problemom behawioralnym koni	x	
		6) wymienia sposoby postępowania z końmi, u których wystąpiły problemy behawioralne	x	
		7) dobiera metody postępowania z końmi w zależności od ich wieku	x	

Efekty kształcenia z danej jednostki efektów Stopniowane efektów kształcenia efekt kluczowy ek, efekt ważny ew, efekt pomocniczy ep	Łączna liczba godzin przeznaczonych na efekt kształcenia	Kryteria weryfikacji poszczególnych efektów	Typy użytkowe koni	Czynności związane z chowem i użytkowaniem koni
3) wykonuje zabiegi codziennej pielęgnacji koni (ek)	13	1) wymienia zabiegi pielęgnacji codziennej koni		x
		2) wykonuje zabiegi pielęgnacyjne sierści, włosów i kopyt		x
		3) wymienia zasady higieny w stajni		x
		4) wykonuje zabiegi związane z utrzymaniem higieny w stajni		x
		5) wypuszcza konie na wybieg lub pastwisko z uwzględnieniem zasad bezpieczeństwa i higieny pracy		x
4) wykonuje okresowe zabiegi pielęgnacyjne koni (ek)	22	1) wymienia zasady korekcji i podkuwania kopyt		x
		2) ocenia sposób wykonania korekcji i kucia kopyt		x
		3) wykonuje podstawowe czynności zabezpieczające przed pęknięciem lub odłamaniem puszek rogowej kopyta		x
		4) wymienia preparaty do pielęgnacji kopyt		x
		5) dobiera preparaty do pielęgnacji kopyt w zależności od potrzeb		x
		6) stosuje preparaty do pielęgnacji kopyt		x
		7) wykonuje okresowe zabiegi pielęgnacji sierści i włosów, np. formowanie grzywy i ogona, kąpanie, strzyżenie		x
5) charakteryzuje zasady ochrony zdrowia koni (ew) *	20	1) wymienia szczepienia stosowane w ramach profilaktyki zdrowotnej koni	x	
		2) weryfikuje aktualność szczepień profilaktycznych koni	x	
		3) opisuje zasady odrobaczania koni	x	
		4) ocenia warunki utrzymania koni, uwzględniając wymagania minimalne określone w przepisach prawa oraz dobrostan koni	x	
		5) wymienia zabiegi profilaktyczne wykonywane w pomieszczeniach i na wybiegach	x	
		6) wymienia choroby koni zwalczane z urzędu	x	
		7) wymienia etapy postępowania w przypadku wykrycia lub podejrzenia wystąpienia w gospodarstwie choroby zakaźnej	x	

Efekty kształcenia z danej jednostki efektów Stopniowane efektów kształcenia efekt kluczowy ek, efekt ważny ew, efekt pomocniczy ep	Łączna liczba godzin przeznaczonych na efekt kształcenia	Kryteria weryfikacji poszczególnych efektów	Typy użytkowe koni	Czynności związane z chowem i użytkowaniem koni
6) ocenia stan zdrowia koni (ek) *	20	1) dokonuje pomiaru podstawowych parametrów fizjologicznych (temperatura, tętno, oddechy, stan nawodnienia)		x
		2) opisuje prawidłowe zakresy podstawowych parametrów fizjologicznych (temperatura, tętno, oddechy)	x	
		3) opisuje nieprawidłowości w wyglądzie i zachowaniu koni świadczące o problemach zdrowotnych	x	
		4) rozpoznaje nieprawidłowości w wyglądzie i zachowaniu koni świadczące o problemach zdrowotnych	x	
		5) opisuje przyczyny i objawy następujących schorzeń: morzysko, ochwat, mięśniochwat, grzybica, gruda, gnicie strzałki, nawracająca choroba obturacyjna (recurrent airway obstruction, RAO)	x	
		6) opisuje postępowanie przed przybyciem lekarza w następujących chorobach: morzysko, ochwat, mięśniochwat	x	
		7) rozpoznaje kulawiznę konia		x
7) udziela pierwszej pomocy w przypadku zranień i wypadków koni (ek)	20	1) opisuje wyposażenie apteczki stajennej		x
		2) wskazuje najczęstsze obszary zranienia i urazów u koni, np. zagwożdżenie, nagwożdżenie, obtarcie, odbicie kłębu, odparzenie, zatarat		x
		3) wymienia sposoby postępowania przy najczęstszych zranieniach i urazach koni, np. zagwożdżenie, nagwożdżenie, obtarcie, odbicie kłębu, odparzenie, zatarat		x
		4) wymienia metody poskramiania koni		x
		5) dobiera metodę poskramiania konia do określonej sytuacji		x
		6) zakłada opatrunki koniom		x

Efekty kształcenia z danej jednostki efektów Stopniowane efektów kształcenia efekt kluczowy ek, efekt ważny ew, efekt pomocniczy ep	Łączna liczba godzin przeznaczonych na efekt kształcenia	Kryteria weryfikacji poszczególnych efektów	Typy użytkowe koni	Czynności związane z chowem i użytkowaniem koni
8) stosuje zasady żywienia oraz pojenia koni (ew) *	25	1) wymienia poszczególne elementy budowy układu pokarmowego konia	x	
		2) rozpoznaje poszczególne elementy budowy układu pokarmowego konia	x	
		3) wyjaśnia zasady żywienia i pojenia koni	x	
		4) opisuje pasze stosowane w żywieniu koni	x	
		5) opisuje znaczenie składników pokarmowych, składników mineralnych i witamin w żywieniu koni	x	
		6) wyjaśnia wpływ wody i elektrolitów na organizm konia	x	
		7) ocenia organoleptycznie jakość pasz	x	
		8) wyjaśnia zasady układania dawek pokarmowych dla koni	x	
		9) układa dawki pokarmowe dla różnych grup koni	x	
		10) dobiera system żywienia do indywidualnych potrzeb konia	x	
		11) przygotowuje pasze		x
		12) zadaje pasze		x
9) wykonuje czynności związane z transportem koni (ew) *	20	1) wymienia typy pojazdów przeznaczonych do transportu koni	x	
		2) wymienia dokumenty niezbędne do transportu koni	x	
		3) wymienia zasady dotyczące transportu koni	x	
		4) opisuje miejsce bezpiecznego załadunku lub wyładunku konia	x	
		5) opisuje zasady zabezpieczenia koni podczas transportu	x	
		6) przygotowuje konia do transportu		x
		7) wykonuje czynności związane z załadunkiem koni		x
		8) wykonuje czynności związane z rozładunkiem koni		x

Efekty kształcenia z danej jednostki efektów Stopniowane efektów kształcenia efekt kluczowy ek, efekt ważny ew, efekt pomocniczy ep	Łączna liczba godzin przeznaczonych na efekt kształcenia	Kryteria weryfikacji poszczególnych efektów	Typy użytkowe koni	Czynności związane z chowem i użytkowaniem koni
10) korzysta z dokumentacji związanej z identyfikacją i użytkowaniem koni (ew) *	15	1) wymienia metody identyfikacji koni	x	
		2) wymienia dokumenty związane z identyfikacją koni	x	
		3) odczytuje opis identyfikacyjny konia	x	
		4) wyszukuje potrzebne dane w dokumentacji	x	
		5) sporządza dokumenty związane ze startami w zawodach i próbach dzielności	x	
		6) sporządza dokumenty związane ze sprzedażą i dzierżawą koni	x	
ROL.01.7. Kompetencje personalne i społeczne				
1) przestrzega zasad kultury i etyki zawodowej		1) wymienia zasady etykiety w komunikacji z przełożonym i ze współpracownikami w codziennych kontaktach		x
2) planuje wykonanie zadania		2) realizuje zadania w wyznaczonym czasie		x
		3) dokonuje analizy i oceny podejmowanych działań		x
3) wykazuje się kreatywnością i otwartością na zmiany		1) reaguje elastycznie na nieprzewidziane sytuacje		x
		2) ocenia różne opcje działania		x
		3) wyjaśnia znaczenie zmiany		x
4) współpracuje w zespole		1) dzieli się zadaniami		x
		2) angażuje się w realizację przypisanych zadań		x
		3) uwzględnia opinie innych		x
		4) organizuje pracę zespołową		x
5) Razem liczba godzin w jednostce efektów kształcenia	180			

* efekty kształcenia wskazane do realizacji w kształceniu teoretycznym mogą być (po spełnieniu wymagań określonych w aktualnych przepisach oświatowych) realizowane w formie kształcenia na odległość

Nauczyciele wszystkich obowiązkowych zajęć edukacyjnych z zakresu kształcenia zawodowego powinni stwarzać słuchaczom warunki do nabywania kompetencji personalnych i społecznych w czasie całego okresu kształcenia w ramach poszczególnych przedmiotów.

Liczba godzin przypisana poszczególnym zajęciom, uwzględnia minimalną liczbę godzin przewidzianą w podstawie programowej na realizację efektów kształcenia ujętych w jednostkach efektów (przy założeniu, że kształcenie odbywa się w systemie dziennym lub stacjonarnym). W przypadku kształcenia w systemie zaocznym liczbę godzin można obniżyć zgodnie z aktualnymi przepisami oświatowymi.

Tabela 2. Grupowanie efektów kształcenia w zajęcia i nadawanie nazw tym zajęciom

Nazwa jednostki efektów kształcenia	Efekt kształcenia wraz z kodowaniem (ek; ew; ep)	Liczba godzin	Kryteria weryfikacji	Grupowanie efektów kształcenia w zajęcia Nazwa zajęć	Okres realizacji
ROL.01.3. Chów i użytkowanie koni	1) ocenia przydatność koni do różnych form ich użytkowania (ew)	20	1) rozpoznaje typy użytkowe koni 2) opisuje różnice między typami użytkowymi koni 3) rozróżnia chody koni 4) wymienia kryteria oceny stosowane przy ocenie pokroju i ruchu koni 5) ocenia pokrój i ruch konia 6) wymienia cechy wpływające na wartość użytkową koni 7) dobiera formę użytkowania konia, 8) uwzględniając jego pokrój i ruch	Typy użytkowe koni Czynności związane z chowem i użytkowaniem koni	1 miesiąc
	2) postępuje z końmi, uwzględniając ich wiek i zachowanie (ew)	5	1) opisuje cechy konia wynikające z jego natury 2) wymienia rodzaje temperamentu koni 3) identyfikuje stan emocjonalny konia 4) wymienia problemy behawioralne 5) występujące u koni oraz przyczyny ich powstawania 6) opisuje możliwości zapobiegania problemom behawioralnym koni 7) wymienia sposoby postępowania z końmi, u których wystąpiły problemy behawioralne 8) dobiera metody postępowania z końmi w zależności od ich wieku		1 miesiąc
	3) wykonuje zabiegi codziennej pielęgnacji koni (ek)	13	1) wymienia zabiegi pielęgnacji codziennej koni 2) wykonuje zabiegi pielęgnacyjne sierści, włosów i kopyt 3) wymienia zasady higieny w stajni 4) wykonuje zabiegi związane z utrzymaniem higieny w stajni 5) wypuszcza konie na wybieg lub pastwisko z uwzględnieniem zasad bezpieczeństwa i higieny pracy		1 miesiąc

Nazwa jednostki efektów kształcenia	Efekt kształcenia wraz z kodowaniem (ek; ew; ep)	Liczba godzin	Kryteria weryfikacji	Grupowanie efektów kształcenia w zajęcia Nazwa zajęć	Okres realizacji
	4) wykonuje okresowe zabiegi pielęgnacyjne koni (ek)	22	1) wymienia zasady korekcji i podkuwania kopyt 2) ocenia sposób wykonania korekcji i kucia kopyt 3) wykonuje podstawowe czynności zabezpieczające przed pęknięciem lub odłamaniem puszeki rógowej kopyta 4) wymienia preparaty do pielęgnacji kopyt 5) dobiera preparaty do pielęgnacji kopyt w zależności od potrzeb 6) stosuje preparaty do pielęgnacji kopyt 7) wykonuje okresowe zabiegi pielęgnacji sierści i włosów, np. formowanie grzywy i ogona, kąpanie, strzyżenie		1 miesiąc
	5) charakteryzuje zasady ochrony zdrowia koni (ew)	20	1) wymienia szczepienia stosowane w ramach profilaktyki zdrowotnej koni 2) weryfikuje aktualność szczepień profilaktycznych koni 3) opisuje zasady odrobaczania koni 4) ocenia warunki utrzymania koni, uwzględniając wymagania minimalne określone w przepisach prawa oraz dobrostan koni 5) wymienia zabiegi profilaktyczne wykonywane w pomieszczeniach i na wybiegach 6) wymienia choroby koni zwalczane z urzędu 7) wymienia etapy postępowania w przypadku wykrycia lub podejrzenia wystąpienia w gospodarstwie choroby zakaźnej		1 i 2 miesiąc

Nazwa jednostki efektów kształcenia	Efekt kształcenia wraz z kodowaniem (ek; ew; ep)	Liczba godzin	Kryteria weryfikacji	Grupowanie efektów kształcenia w zajęciach Nazwa zajęć	Okres realizacji
	6) ocenia stan zdrowia koni (ek)	20	1) dokonuje pomiaru podstawowych parametrów fizjologicznych (temperatura, tętno, oddechy, stan nawodnienia) 2) opisuje prawidłowe zakresy podstawowych parametrów fizjologicznych (temperatura, tętno, oddechy) 3) opisuje nieprawidłowości w wyglądzie i zachowaniu koni świadczące o problemach zdrowotnych 4) rozpoznaje nieprawidłowości w wyglądzie i zachowaniu koni świadczące o problemach zdrowotnych 5) opisuje przyczyny i objawy następujących schorzeń: morzysko, ochwat, mięśniochwat, grzybica, gruda, gnicie strzałki, nawracająca choroba obturacyjna (recurrent airway obstruction, RAO) 6) opisuje postępowanie przed przybyciem lekarza w następujących chorobach: morzysko, ochwat, mięśniochwat 7) rozpoznaje kulawiznę konia		2 miesiąc

Nazwa jednostki efektów kształcenia	Efekt kształcenia wraz z kodowaniem (ek; ew; ep)	Liczba godzin	Kryteria weryfikacji	Grupowanie efektów kształcenia w zajęcia Nazwa zajęć	Okres realizacji
	7) udziela pierwszej pomocy w przypadku zranień i wypadków koni (ek)	20	1) opisuje wyposażenie apteczki stajennej 2) wskazuje najczęstsze obszary zranienia i urazów u koni, np. zagwożdżenie, nagwożdżenie, obtarcie, odbicie kłębu, odparzenie, zatarł 3) wymienia sposoby postępowania przy najczęstszych zranieniach i urazach koni, np. zagwożdżenie, nagwożdżenie, obtarcie, odbicie kłębu, odparzenie, zatarł 4) wymienia metody poskramiania koni 5) dobiera metodę poskramiania konia do określonej sytuacji 6) zakłada opatrunki koniom		2 miesiąc
	8) stosuje zasady żywienia oraz pojenia koni (ew)	25	1) wymienia poszczególne elementy budowy układu pokarmowego konia 2) rozpoznaje poszczególne elementy budowy układu pokarmowego konia 3) wyjaśnia zasady żywienia i pojenia koni 4) opisuje pasze stosowane w żywieniu koni 5) opisuje znaczenie składników pokarmowych, składników mineralnych i witamin w żywieniu 6) koni 7) wyjaśnia wpływ wody i elektrolitów na organizm konia 8) ocenia organoleptycznie jakość pasz 9) wyjaśnia zasady układania dawek pokarmowych dla koni 10) układa dawki pokarmowe dla różnych grup koni 11) dobiera system żywienia do indywidualnych potrzeb konia 12) przygotowuje pasze 13) zadaje pasze		2 miesiąc

Nazwa jednostki efektów kształcenia	Efekt kształcenia wraz z kodowaniem (ek; ew; ep)	Liczba godzin	Kryteria weryfikacji	Grupowanie efektów kształcenia w zajęcia Nazwa zajęć	Okres realizacji
ROL.01.3. Chów i użytkowanie koni	9) wykonuje czynności związane z transportem koni (ew)	20	1) wymienia typy pojazdów przeznaczonych do transportu koni 2) wymienia dokumenty niezbędne do transportu koni 3) wymienia zasady dotyczące transportu koni 4) opisuje miejsce bezpiecznego załadunku lub wyładunku konia 5) opisuje zasady zabezpieczenia koni podczas transportu 6) przygotowuje konia do transportu 7) wykonuje czynności związane z załadunkiem koni 8) wykonuje czynności związane z rozładunkiem koni		3 miesiąc
	10) korzysta z dokumentacji związanej z identyfikacją i użytkowaniem koni (ew)	15	1) wymienia metody identyfikacji koni 2) wymienia dokumenty związane z identyfikacją koni 3) odczytuje opis identyfikacyjny konia 4) wyszukuje potrzebne dane w dokumentacji 5) sporządza dokumenty związane ze startami w zawodach i próbach dzielności 6) sporządza dokumenty związane ze sprzedażą i dzierżawą koni		3 miesiąc

Nazwa jednostki efektów kształcenia	Efekt kształcenia wraz z kodowaniem (ek; ew; ep)	Liczba godzin	Kryteria weryfikacji	Grupowanie efektów kształcenia w zajęcia Nazwa zajęć	Okres realizacji
ROL.01.7 Kompetencje personalne i społeczne	1) przestrzega zasad kultury i etyki zawodowej		1) wymienia zasady etykiety w komunikacji z przełożonym i ze współpracownikami w codziennych kontaktach		
	2) planuje wykonanie zadania		1) realizuje zadania w wyznaczonym czasie 2) dokonuje analizy i oceny podejmowanych działań		
	3) wykazuje się kreatywnością i otwartością na zmiany		1) reaguje elastycznie na nieprzewidziane sytuacje 2) ocenia różne opcje działania 3) wyjaśnia znaczenie zmiany		
	4) współpracuje w zespole		1) dzieli się zadaniami 2) angażuje się w realizację przypisanych zadań 3) uwzględnia opinie innych 4) organizuje pracę zespołową		

2.2. Określenie liczby godzin na kształcenie zawodowe

Tabela 3. Określenie liczby godzin poszczególnych zajęć z podziałem na zajęcia teoretyczne i praktyczne

Nazwa zajęć	Liczba godzin Zajęcia teoretyczne	Liczba godzin Zajęcia praktyczne	Efekty kształcenia wraz z kodami - ek, ew, ep	Kryteria weryfikacji realizowane w ramach zajęć
Typy użytkowe koni	90		1) ocenia przydatność koni do różnych form ich użytkowania (ew)	1) rozpoznaje typy użytkowe koni 2) opisuje różnice między typami użytkowymi koni 3) rozróżnia chody koni 4) wymienia kryteria oceny stosowane przy ocenie pokroju i ruchu koni 5) ocenia pokrój i ruch konia 6) wymienia cechy wpływające na wartość użytkową koni 7) dobiera formę użytkowania konia, uwzględniając jego pokrój i ruch
			2) postępuje z końmi, uwzględniając ich wiek i zachowanie (ew)	1) opisuje cechy konia wynikające z jego natury 2) wymienia rodzaje temperamentu koni 3) identyfikuje stan emocjonalny konia 4) wymienia problemy behawioralne występujące u koni oraz przyczyny ich powstawania 5) opisuje możliwości zapobiegania problemom behawioralnym koni 6) wymienia sposoby postępowania z końmi, u których wystąpiły problemy behawioralne 7) dobiera metody postępowania z końmi w zależności od ich wieku
			3) charakteryzuje zasady ochrony zdrowia koni (ew)	1) wymienia szczepienia stosowane w ramach profilaktyki zdrowotnej koni 2) weryfikuje aktualność szczepień profilaktycznych koni 3) opisuje zasady odrobaczania koni 4) ocenia warunki utrzymania koni, uwzględniając wymagania minimalne określone w przepisach prawa oraz dobrostan koni 5) wymienia zabiegi profilaktyczne wykonywane w pomieszczeniach i na wybiegach 6) wymienia choroby koni zwalczane z urzędu 7) wymienia etapy postępowania w przypadku wykrycia lub podejrzenia wystąpienia w gospodarstwie choroby zakaźnej

Nazwa zajęć	Liczba godzin Zajęcia teoretyczne	Liczba godzin Zajęcia praktyczne	Efekty kształcenia wraz z kodami - ek, ew, ep	Kryteria weryfikacji realizowane w ramach zajęć
			4) ocenia stan zdrowia koni (ek)	1) opisuje prawidłowe zakresy podstawowych parametrów fizjologicznych (temperatura, tętno, oddechy) 2) opisuje nieprawidłowości w wyglądzie i zachowaniu koni świadczące o problemach zdrowotnych 3) rozpoznaje nieprawidłowości w wyglądzie i zachowaniu koni świadczące o problemach zdrowotnych 4) opisuje przyczyny i objawy następujących schorzeń: morzysko, ochwat, mięśniochwat, grzybica, gruda, gnicie strzałki, nawracająca choroba obturacyjna (recurrent airway obstruction, RAO) 5) opisuje postępowanie przed przybyciem lekarza w następujących chorobach: morzysko, ochwat, mięśniochwat
			5) stosuje zasady żywienia oraz pojenia koni (ew)	1) wymienia poszczególne elementy budowy układu pokarmowego konia 2) rozpoznaje poszczególne elementy budowy układu pokarmowego konia 3) wyjaśnia zasady żywienia i pojenia koni 4) opisuje pasze stosowane w żywieniu koni 5) opisuje znaczenie składników pokarmowych, składników mineralnych i witamin w żywieniu koni 6) wyjaśnia wpływ wody i elektrolitów na organizm konia 7) ocenia organoleptycznie jakość pasz 8) wyjaśnia zasady układania dawek pokarmowych dla koni 9) układa dawki pokarmowe dla różnych grup koni 10) dobiera system żywienia do indywidualnych potrzeb konia
			6) wykonuje czynności związane z transportem koni (ew)	1) wymienia typy pojazdów przeznaczonych do transportu koni 2) wymienia dokumenty niezbędne do transportu koni 3) wymienia zasady dotyczące transportu koni 4) opisuje miejsce bezpiecznego załadunku lub wyładunku konia 5) opisuje zasady zabezpieczenia koni podczas transportu

Nazwa zajęć	Liczba godzin Zajęcia teoretyczne	Liczba godzin Zajęcia praktyczne	Efekty kształcenia wraz z kodami - ek, ew, ep	Kryteria weryfikacji realizowane w ramach zajęć
			7) korzysta z dokumentacji związanej z identyfikacją i użytkowaniem koni (ew)	1) wymienia metody identyfikacji koni 2) wymienia dokumenty związane z identyfikacją koni 3) odczytuje opis identyfikacyjny konia 4) wyszukuje potrzebne dane w dokumentacji 5) sporządza dokumenty związane ze startami w zawodach i próbach dzielności 6) sporządza dokumenty związane ze sprzedażą i dzierżawą koni
Czynności związane z chowem i użytkowaniem koni		90	1) stosuje środki ochrony indywidualnej i zbiorowej podczas wykonywania zadań zawodowych (ew)	1) stosuje środki ochrony indywidualnej podczas obsługi i transportu koni
			2) wykonuje zabiegi codziennej pielęgnacji koni (ek)	1) wymienia zabiegi pielęgnacji codziennej koni 2) wykonuje zabiegi pielęgnacyjne sierści, włosia i kopyt 3) wymienia zasady higieny w stajni 4) wykonuje zabiegi związane z utrzymaniem higieny w stajni 5) wypuszcza konie na wybieg lub pastwisko z uwzględnieniem zasad bezpieczeństwa i higieny pracy
			3) wykonuje okresowe zabiegi pielęgnacyjne koni (ek)	1) wymienia zasady korekcji i podkuwania kopyt 2) ocenia sposób wykonania korekcji i kucia kopyt 3) wykonuje podstawowe czynności zabezpieczające przed pęknięciem lub odłamaniem puszek rógowej kopyta 4) wymienia preparaty do pielęgnacji kopyt 5) dobiera preparaty do pielęgnacji kopyt w zależności od potrzeb 6) stosuje preparaty do pielęgnacji kopyt 7) wykonuje okresowe zabiegi pielęgnacji sierści i włosia, np. formowanie grzywy i ogona, kąpanie, strzyżenie
			4) ocenia stan zdrowia koni (ek)	1) dokonuje pomiaru podstawowych parametrów fizjologicznych (temperatura, tętno, oddechy, stan nawodnienia) 2) rozpoznaje kulawiznę konia

Nazwa zajęć	Liczba godzin Zajęcia teoretyczne	Liczba godzin Zajęcia praktyczne	Efekty kształcenia wraz z kodami - ek, ew, ep	Kryteria weryfikacji realizowane w ramach zajęć
			5) udziela pierwszej pomocy w przypadku zranień i wypadków koni (ek)	1) opisuje wyposażenie apteczki stajennej 2) wskazuje najczęstsze obszary zranienia i urazów u koni, np. zagwożdżenie, nagwożdżenie, obtarcie, odbicie kłębu, odparzenie, zratat 3) wymienia sposoby postępowania przy najczęstszych zranieniach i urazach koni, np. zagwożdżenie, nagwożdżenie, obtarcie, odbicie kłębu, odparzenie, zratat 4) wymienia metody poskramiania koni 5) dobiera metodę poskramiania konia do określonej sytuacji 6) zakłada opatrunki koniom
			6) stosuje zasady żywienia oraz pojenia koni (ew)	1) przygotowuje pasze 2) zadaje pasze
			7) wykonuje czynności związane z transportem koni (ew)	1) przygotowuje konia do transportu 2) wykonuje czynności związane z załadunkiem koni 3) wykonuje czynności związane z rozładunkiem koni
			8) przestrzega zasad kultury i etyki zawodowej	1) wymienia zasady etykiety w komunikacji z przełożonym i ze współpracownikami w codziennych kontaktach
			9) planuje wykonanie zadania	1) realizuje zadania w wyznaczonym czasie 2) dokonuje analizy i oceny podejmowanych działań
			10) wykazuje się kreatywnością i otwartością na zmiany	1) reaguje elastycznie na nieprzewidziane sytuacje 2) ocenia różne opcje działania 3) wyjaśnia znaczenie zmiany
			11) współpracuje w zespole	1) dzieli się zadaniami 2) angażuje się w realizację przypisanych zadań 3) uwzględnia opinie innych 4) organizuje pracę zespołową
Razem godzin:	90	90		
Suma:	180			

2.3. Plan kursu umiejętności zawodowych

Tabela 4. Plan zajęć kursu umiejętności zawodowych

Nazwa zajęć	Liczba godzin	Uwagi o realizacji
Typy użytkowe koni	90	Kształcenie teoretyczne
Czynności związane z chowem i użytkowaniem koni	90	Kształcenie praktyczne
Łączna liczba godzin zajęć	180	

3. Cele kształcenia kursu umiejętności zawodowych

Absolwent kursu umiejętności zawodowych powinien posiadać wiedzę z zakresu:

- dokonywania oceny przydatności koni do różnych form ich użytkowania
- postępowania z końmi, uwzględniając ich wiek i zachowanie
- wykonywania zabiegów codziennej pielęgnacji koni
- wykonywania okresowych zabiegów pielęgnacyjnych koni
- dokonywania charakterystyki zasad ochrony zdrowia koni
- dokonywania oceny stanu zdrowia koni
- udzielania pierwszej pomocy w przypadku zranień i wypadków koni
- stosowania zasad żywienia oraz pojenia koni
- wykonywania czynności związanych z transportem koni
- korzystania z dokumentacji związanej z identyfikacją i użytkowaniem koni
- stosowania technik radzenia sobie ze stresem
- aktualizowania wiedzy i doskonalenia umiejętności zawodowych
- stosowania zasad komunikacji interpersonalnej.

4. Programy poszczególnych zajęć

4.1. Program nauczania dla przedmiotu: Typy użytkowe koni

4.1.1 Cele ogólne przedmiotu

Cele ogólne przedmiotu to:

- dokonywanie oceny przydatności koni do różnych form ich użytkowania
- postępowanie z końmi, uwzględniając ich wiek i zachowanie
- dokonywanie charakterystyki zasad ochrony zdrowia koni
- stosowanie zasad żywienia oraz pojenia koni
- korzystanie z dokumentacji związanej z identyfikacją i użytkowaniem koni.

4.1.2 Cele szczegółowe przedmiotu

Cele szczegółowe przedmiotu to:

- opisywać różnice między typami użytkowymi koni
- dobierać formę użytkowania konia, uwzględniając jego pokrój i ruch
- opisywać możliwości zapobiegania problemom behawioralnym koni
- dobierać metody postępowania z końmi w zależności od ich wieku
- oceniać warunki utrzymania koni, uwzględniając wymagania minimalne określone w przepisach prawa oraz dobrostan koni
- rozpoznawać nieprawidłowości w wyglądzie i zachowaniu koni świadczące o problemach zdrowotnych
- dobierać metodę poskramiania konia do określonej sytuacji
- układać dawki pokarmowe dla różnych grup koni
- sporządzać dokumenty związane ze startami w zawodach i próbach dzielności
- sporządzać dokumenty związane ze sprzedażą i dzierżawą koni.

4.1.3 Materiał nauczania z uwzględnieniem opisu efektów kształcenia

Tematy zajęć	Liczba godzin	Oczekiwane efekty uczenia się (wynikające z kryteriów weryfikacji) – czynności słuchacza/uczestnika. Słuchacz/uczestnik potrafi:
1. Ocena przydatności koni do różnych form ich użytkowania	20	<ul style="list-style-type: none"> - wymieniać różnice między typami użytkowymi koni rozpoznawać typy użytkowe koni - rozróżniać chody koni - wymieniać kryteria oceny stosowane przy ocenie pokroju i ruchu koni - wymieniać cechy wpływające na wartość użytkową koni - opisywać różnice między typami użytkowymi koni - opisywać kryteria oceny stosowane przy ocenie pokroju i ruchu koni - oceniać pokrój i ruch konia - opisywać cechy wpływające na wartość użytkową koni - dobierać formę użytkowania konia, uwzględniając jego pokrój i ruch
2. Postępowanie z końmi	5	<ul style="list-style-type: none"> - wymieniać cechy konia wynikające z jego natury - wymieniać rodzaje temperamentu koni - wymieniać problemy behawioralne występujące u koni - wymieniać przyczyny powstawania problemów behawioralnych występujących u koni - wymieniać sposoby postępowania z końmi, u których wystąpiły problemy behawioralne - opisywać cechy konia wynikające z jego natury - identyfikować stan emocjonalny konia - opisywać problemy behawioralne występujące u koni - opisywać przyczyny powstawania problemów behawioralnych występujących u koni - opisywać możliwości zapobiegania problemom behawioralnym koni - dobierać metody postępowania z końmi w zależności od ich wieku

Tematy zajęć	Liczba godzin	Oczekiwane efekty uczenia się (wynikające z kryteriów weryfikacji) – czynności słuchacza/uczestnika. Słuchacz/uczestnik potrafi:
3. Zasady ochrony zdrowia koni	20	<ul style="list-style-type: none"> - wymieniać szczepienia stosowane w ramach profilaktyki zdrowotnej koni - wymieniać zasady odrobaczania koni - wymieniać zabiegi profilaktyczne wykonywane w pomieszczeniach i na wybiegach - wymieniać choroby koni zwalczane z urzędu - wymieniać etapy postępowania w przypadku wykrycia lub podejrzenia wystąpienia w gospodarstwie choroby zakaźnej - charakteryzować objawy chorób zawodowych - weryfikować aktualność szczepień profilaktycznych koni - opisywać zasady odrobaczania koni - oceniać warunki utrzymania koni, uwzględniając wymagania minimalne określone w przepisach prawa oraz dobrostan koni - opisywać choroby koni zwalczane z urzędu - opisywać zabiegi profilaktyczne wykonywane w pomieszczeniach i na wybiegach - charakteryzować etapy postępowania w przypadku wykrycia lub podejrzenia wystąpienia w gospodarstwie choroby zakaźnej
4. Ocena stanu zdrowia koni	10	<ul style="list-style-type: none"> - wymieniać prawidłowe zakresy podstawowych parametrów fizjologicznych - rozpoznawać kulawiznę konia - wymieniać nieprawidłowości w wyglądzie i zachowaniu koni świadczące o problemach zdrowotnych - wymieniać przyczyny i objawy następujących schorzeń: morzysko, ochwat, mięśniochwat, grzybica, gruda, gnicie strzałki, nawracająca choroba obturacyjna (recurrent airway obstruction, RAO) - wymieniać zasady postępowania przed przybyciem lekarza w następujących chorobach: morzysko, ochwat, mięśniochwat - opisywać prawidłowe zakresy podstawowych parametrów fizjologicznych (temperatura, tętno, oddechy) - opisywać nieprawidłowości w wyglądzie i zachowaniu koni świadczące o problemach zdrowotnych - rozpoznawać nieprawidłowości w wyglądzie i zachowaniu koni świadczące o problemach zdrowotnych - opisywać przyczyny i objawy następujących schorzeń: morzysko, ochwat, mięśniochwat, grzybica, gruda, gnicie strzałki, nawracająca choroba obturacyjna (recurrent airway obstruction, RAO) - opisywać postępowanie przed przybyciem lekarza w następujących chorobach: morzysko, ochwat, mięśniochwat

Tematy zajęć	Liczba godzin	Oczekiwane efekty uczenia się (wynikające z kryteriów weryfikacji) – czynności słuchacza/uczestnika. Słuchacz/uczestnik potrafi:
5. Stosowanie zasad żywienia oraz pojenia koni	15	<ul style="list-style-type: none"> - wymieniać poszczególne elementy budowy układu pokarmowego konia - rozpoznawać poszczególne elementy budowy układu pokarmowego konia - wymieniać zasady żywienia i pojenia koni - wymieniać pasze stosowane w żywieniu koni - wymieniać składniki pokarmowe, składniki mineralne i witaminy w żywieniu koni - określać sposoby oceniania organoleptycznie jakości pasz - wymieniać zasady układania dawek pokarmowych dla koni - wymieniać systemy żywienia koni - wymieniać zasady przygotowania i zadawania pasz - wyjaśniać zasady żywienia i pojenia koni - opisywać pasze stosowane w żywieniu koni - opisywać znaczenie składników pokarmowych, składników mineralnych i witamin w żywieniu koni - wyjaśniać wpływ wody i elektrolitów na organizm konia - -oceniać organoleptycznie jakość pasz - wyjaśniać zasady układania dawek pokarmowych dla koni - układać dawki pokarmowe dla różnych grup koni - dobierać system żywienia do indywidualnych potrzeb konia
6. Transport koni	5	<ul style="list-style-type: none"> - wymieniać typy pojazdów przeznaczonych do transportu koni - wymieniać dokumenty niezbędne do transportu koni - wymieniać zasady dotyczące transportu koni - wymieniać miejsce bezpiecznego załadunku lub wyładunku konia - wymieniać zasady zabezpieczenia koni podczas transportu - rozpoznawać źródła czynników szkodliwych w miejscu pracy - wymieniać zagrożenia dla zdrowia lub życia człowieka oraz mienia związane z transportem koni - opisywać miejsce bezpiecznego załadunku lub wyładunku konia - opisywać zasady zabezpieczenia koni podczas transportu - sporządzać dokumenty niezbędne do transportu koni - opisywać zasady bezpiecznego miejsca pracy

Tematy zajęć	Liczba godzin	Oczekiwane efekty uczenia się (wynikające z kryteriów weryfikacji) – czynności słuchacza/uczestnika. Słuchacz/uczestnik potrafi:
7. Dokumentacja związana z identyfikacją i użytkowaniem koni	15	<ul style="list-style-type: none"> - wymieniać metody identyfikacji koni - wymieniać dokumenty związane z identyfikacją koni - wymieniać dokumenty związane z użytkowaniem koni - odczytywać opis identyfikacyjny konia - wyszukiwać potrzebne dane w dokumentacji - sporządzać dokumenty związane ze startami w zawodach i próbach dzielności - sporządzać dokumenty związane ze sprzedażą i dzierżawą koni - sporządzać dokumenty związane z identyfikacją koni - sporządzać dokumenty związane z użytkowaniem koni - sporządzać opis identyfikacyjny konia
Razem	90	

Nauczyciele wszystkich obowiązkowych zajęć edukacyjnych z zakresu kształcenia zawodowego powinni stwarzać słuchaczom warunki do nabywania kompetencji personalnych i społecznych w czasie całego okresu kształcenia w ramach poszczególnych przedmiotów.

Liczba godzin przypisana poszczególnym zajęciom, uwzględnia minimalną liczbę godzin przewidzianą w podstawie programowej na realizację efektów kształcenia ujętych w jednostkach efektów (przy założeniu, że kształcenie odbywa się w systemie dziennym lub stacjonarnym). W przypadku kształcenia w systemie zaocznym liczbę godzin można obniżyć zgodnie z aktualnymi przepisami oświatowymi.

4.1.4 Procedury osiągnięcia celów kształcenia

Propozycje metod nauczania

Należy stosować aktywizujące metody nauczania, ze szczególnym uwzględnieniem metod podających, eksponujących, wzrokowych i wzrokowo-słuchowych. Wybór metody należy dostosować do celów, poziomu słuchaczy/uczestników, predyspozycji uczącego oraz dostępnością mediów, środków dydaktycznych.

Proponowane metody nauczania:

- metody podające (opis, opowiadanie, pogadanka, wykład informacyjny, objaśnienia, praca ze źródłem drukowanym)
- metody oglądowe (pokaz, obserwacja, demonstracja, prezentacja)
- metody aktywizujące: metodę przypadków, metodę sytuacyjną, inscenizację, gry dydaktyczne, dyskusję dydaktyczną
- studium przypadku
- praca w parach i grupach

- metody problemowe (nauczanie problemowe, wykład problemowy, metoda badawcza)
- odczytywanie informacji zamieszczonych w zestawieniach tabelarycznych i graficznych
- udział w prelekcjach i spotkaniach z pracownikami branży rolno-hodowlanej
- wycieczki zorganizowane do ośrodków turystyki jeździeckiej lub indywidualnych gospodarstw rolnych specjalizujących się w chowie, hodowli i użytkowaniu koni.

Następujące metody mogą być stosowane w kształceniu na odległość:

- podające (celem metody jest przekazanie gotowej wiedzy, zrozumienie i zapamiętanie wiadomości przez uczących się);
- problemowe (celem metody jest postawienie uczącego się w sytuacji, w której zmuszony jest do samodzielnego szukania i weryfikacji rozwiązań danego problemu, wdrożenie do zasad naukowej analizy problemu);
- eksponujące (celem tej metody jest kształtowanie wartości, zmienianie ich i organizowanie w system);
- metody programowane z użyciem komputera, maszyny dydaktycznej lub podręcznika programowanego (celem tej metody jest opanowanie przez uczącego się partii materiału z ciągłą weryfikacją stopnia przyswojenia wiedzy, utrwalanie wiadomości drogą powtórzeń, indywidualizacja pracy z materiałem);
- metody pobudzające aktywność uczestnika (przesłanie plików z tekstami wypowiedzi pisemnych, rozwiązaniami zadań, nagranyymi wypowiedziami, prezentacjami; wypowiedź uczestnika na forum; udział w dyskusjach on-line; rozwiązanie różnorodnych form quizów i testów, stawianie przed uczestnikami zadania wymagające samodzielnego poszukiwania wiedzy w materiałach branżowych, praktyka dzielenia się wiedzą: konsultacje między uczestnikami, prezentacje, konsultacje w grupach społecznościowych.

Obudowa dydaktyczna

Pomoce dydaktyczne:

- stanowiska komputerowe nauczyciela z dostępem do Internetu wraz z drukarką, skanerem oraz z projektorem multimedialnym lub tablicą multimedialną,
- stanowiska komputerowe dla uczestników/słuchaczy (1 stanowisko na 1 osobę) z dostępem do Internetu oraz z zainstalowanymi programami,
- komputerowe programy demonstracyjne i symulacyjne,
- tablice poglądowe z zakresu szkolenia.

Materiały dydaktyczne:

- zasoby internetowe,
- scenariusze zajęć, arkusze ćwiczeń, karty pracy dla uczestników, instrukcje do przeprowadzania ćwiczeń,
- czasopisma i publikacje branżowe,

- przepisy prawa właściwe dla danego stanowiska, zestaw aktów prawnych i regulaminów dotyczących działalności rolno-hodowlanej,
- dokumentacja dotycząca identyfikacji i użytkowania koni oraz transportu koni, instrukcje bezpieczeństwa i higieny pracy,
- szkielec lub model konia, projekt stajni, przykład pastwiska kwaterowego dla koni w formie zdjęcia, modelu lub schematu,
- albumy ras koni,
- próbki pasz i komponentów paszowych,
- normy żywienia koni,
- programy do układania dawek pokarmowych dla koni,
- przyrządy do pomiarów zoometrycznych,
- apteczka stajenna,
- filmy dydaktyczne i prezentacje multimedialne przedstawiające obiekty stajenne i ich wyposażenie, pastwiska kwaterowe dla koni, typy pojazdów przeznaczonych do transportu koni,
- tematyczne e-booki, sekwencje filmowe, wizualizacje lub animacje 2D/3D, atlasy interaktywne, plansze interaktywne, gry edukacyjne, filmy edukacyjne, filmy instruktażowe (tutoriale), symulatory, wirtualne laboratoria, programy ćwiczeniowe do projektowania przez dobieranie umożliwiające realizowanie treści teoretycznych w formie zdalnej.

Warunki realizacji

Zajęcia powinny być prowadzone z wykorzystaniem różnorodnych form organizacyjnych. Ważną kwestią jest indywidualizacja pracy słuchacza/uczestnika, aby dostosować się do możliwości i potrzeb słuchacza/uczestnika w zakresie metod, środków oraz form kształcenia zawodowego. Nauczyciel powinien:

- dostosować stopień trudności planowanych ćwiczeń do możliwości i potrzeb słuchacza/uczestnika,
- przygotować zagadnienia o różnym stopniu trudności i złożoności,
- zachęcać słuchacza/uczestnika do korzystania z różnych źródeł informacji,
- motywować słuchacza/uczestnika do pracy podczas zajęć dydaktycznych.

Nauczyciel prowadzący zajęcia powinien także ciągle poszerzać swoją wiedzę, aby być na bieżąco z nowinkami technologicznymi w branży rolno- hodowlanej.

Formy organizacyjne pracy ze słuchaczami

Wskazane jest, by zajęcia odbywały się w grupach liczących do 15 słuchaczy pod kierunkiem nauczyciela zawodu. Zajęcia powinny być prowadzone z wykorzystaniem różnych form pracy aktywizującej słuchaczy oraz z wykorzystaniem zróżnicowanych form organizacyjnych pracy ze słuchaczami: praca domowa, wycieczka, praca indywidualna lub grupowa np. praca w grupach po 2-3 słuchaczy.

Formy indywidualizacji pracy słuchaczy powinny uwzględniać:

- dostosowanie warunków, środków, metod i form kształcenia do potrzeb słuchacza,
- dostosowanie warunków, środków, metod i form kształcenia do możliwości słuchacza.

Dodatkowy czas należy też poświęcić na indywidualizowanie pracy słuchaczy w zależności od ich możliwości i potrzeb. W czasie prowadzenia zajęć w pracowni należy stosować zasadę, iż nieudane ćwiczenie też może być wysoko ocenione pod warunkiem, iż słuchacz potrafi wyjaśnić przyczyny niepowodzenia oraz wskazać jak powinno ono przebiegać w prawidłowy sposób. Pozwoli to na indywidualizację prowadzonych działań przez słuchaczy oraz pokaże, iż doświadczenie można zdobyć nie tylko poprzez udane doświadczenia.

Należy dostosować metody nauczania do możliwości intelektualnych słuchaczy, np. poprzez różnicowanie zadań (zlecanie słuchaczowi zadań lub ćwiczeń z wyraźną strukturą, mieszczących się w granicach jego możliwości), różnicowanie prac domowych może dotyczyć typu pracy domowej, lub czasu nad nią spędzonego, prowadzenie lekcji na kilku poziomach nauczania: praca słuchaczy w grupach (w tym samym czasie słuchacze niepełnosprawni pracują niezależnie od innych grup we własnym tempie i na miarę swoich możliwości), praca słuchaczy w grupach o zróżnicowanych uzdolnieniach i wiadomościach (pozwala na wykorzystanie możliwości słuchaczy zdolniejszych do wyjaśniania niezrozumiałych zagadnień kolegom, którzy wymagają dodatkowych wyjaśnień), stosowanie metod polisensorycznego, czyli wielozmysłowego uczenia się (prezentacje multimedialne, programy komputerowe, modele, makiety, multimedialne gry dydaktyczne, łamigłówki, krzyżówki, itp.) oraz metod interaktywnych (burza mózgów, mapa mentalna, plakat – folder, portfolio, eksperyment/doświadczenie, instruktaż, praca konstrukcyjna itp.), akceptowanie, że każdy słuchacz pracuje w swoim własnym rytmie i na odpowiednim dla siebie poziomie, określanie limitu czasu na daną pracę, stosowanie na lekcjach kart dydaktycznych tzw. kart pracy, które umożliwiają każdemu słuchaczowi przerabianie kolejnych partii materiału w swoim własnym tempie, stawianie poleceń typu: Spróbuj rozwiązać. Zrób, które możesz. Zrób, ile możesz. Rozwiąż, które chcesz. Napisz, ile zdążysz.

4.1.5 Proponowane metody sprawdzania osiągnięć edukacyjnych słuchacza/uczestnika

Sprawdzanie osiągnięć edukacyjnych powinno mieć charakter ciągły. Na każdych zajęciach słuchacz/uczestnik powinien otrzymać informację zwrotną, czy osiągnął założone przez nauczyciela cele lekcji. Aby było to możliwe wskazane jest przygotowanie na każde zajęcia kryteriów oceny osiągnięcia celów lekcji. Opracowanie tych kryteriów pozwoli na formułowanie informacji zwrotnej nie tylko przez nauczyciela, ale również przez innych słuchaczy/uczestników (ocena koleżeńska) oraz umożliwi samoocenę słuchacza/uczestnika. Przyczynia się to do przejmowania przez słuchacza/uczestnika odpowiedzialności za własną naukę, a także wdraża do samokształcenia. Sumatywne sprawdzanie osiągnięć słuchacza/uczestnika, przeprowadzane najczęściej w formie pisemnej, któremu towarzyszy stopień szkolny, powinno również zawierać informację zwrotną dla słuchacza/uczestnika na temat mocnych stron pracy i treści wymagających dalszej pracy, powtórzenia.

Sprawdziany osiągnięć edukacyjnych słuchacza/uczestnika mogą mieć formę:

- sprawdzianów z pytaniami otwartymi (np. krótkiej odpowiedzi, z luką, rozszerzonej odpowiedzi),
- testów z pytaniami zamkniętymi (np. prawda-falsz, wyboru wielokrotnego, z luką),
- testów mieszanych,
- systemów e-learningowych umożliwiających analizę osiągnięć słuchacza/uczestnika,
- wypowiedzi ustnych,
- prac indywidualnych i zespołowych w formie referatów oraz opracowań wybranego zagadnienia,
- quizów i konkursów wiedzy indywidualnej lub zespołowej.

Teoretyczny charakter przedmiotu nie powinien ograniczać sprawdzania wiedzy do odtwarzania przyswojonych wiadomości. Należy zwracać uwagę na sprawdzanie stopnia zrozumienia nowego materiału poprzez stawianie przed słuchaczem/uczestnikiem zadań polegających na interpretacji, ocenie, wyjaśnieniu nowych treści.

Metodą sprawdzenia kompetencji przedmiotowych słuchacza/uczestnika może być również ocena przygotowanych przez nich referatów oraz projektów edukacyjnych.

Sposoby sprawdzania opanowania przez słuchacza/uczestnika wymagań programowych w kształceniu na odległość:

- postępy uczestników są monitorowane na podstawie bieżących osiągnięć, na podstawie wykonanych m.in.: prac pisemnych, ćwiczeń i udokumentowanie ich w postaci załącznika, zdjęcia lub skanu np. drogą mailową,
- prowadzący zajęcia może wymagać od uczestników wykonania określonych poleceń, zadań, prac umieszczonych w Internecie, np. na platformach edukacyjnych,
- prowadzący zajęcia przechowuje prace słuchaczy/uczestników na nośniku elektronicznym lub w formie papierowej do końca trwania kursu KKZ,
- podczas oceniania pracy zdalnej uczestników prowadzący uwzględniają ich możliwości psychofizyczne w sytuacji jakiej się znaleźli.

Na ocenę osiągnięć słuchacza/uczestnika z danego przedmiotu nie mogą mieć wpływu czynniki związane z ograniczonym dostępem uczestnika do sprzętu komputerowego i do Internetu, a także poziom jego kompetencji cyfrowych. Prowadzący powinien wziąć pod uwagę zróżnicowany poziom umiejętności obsługi narzędzi informatycznych i dostosować poziom trudności wybranego zadania oraz czas jego wykonania do możliwości uczestników.

4.2. Program nauczania dla przedmiotu: Czynności związane z chowem i użytkowaniem koni

4.2.1 Cele ogólne przedmiotu

Cele ogólne przedmiotu to:

- dokonywanie oceny przydatności koni do różnych form ich użytkowania
- postępowanie z końmi, uwzględniając ich wiek i zachowanie
- wykonywanie zabiegów codziennej pielęgnacji koni
- wykonywanie okresowych zabiegów pielęgnacyjnych koni
- dokonywanie charakterystyki zasad ochrony zdrowia koni
- dokonywanie oceny stanu zdrowia koni
- udzielanie pierwszej pomocy w przypadku zranień i wypadków koni
- stosowanie zasad żywienia oraz pojenia koni
- wykonywanie czynności związanych z transportem koni
- korzystanie z dokumentacji związanej z identyfikacją i użytkowaniem koni.

4.2.2 Cele szczegółowe przedmiotu

Cele szczegółowe przedmiotu to:

- wykonywać zabiegi pielęgnacyjne sierści, włosia i kopyt
- wykonywać zabiegi związane z utrzymaniem higieny w stajni
- wykonywać podstawowe czynności zabezpieczające przed pęknięciem lub odłamaniem puszki rogowej kopyta
- wykonywać okresowe zabiegi pielęgnacji sierści i włosia, np. formowanie grzywy i ogona, kąpanie, strzyżenie
- rozpoznawać nieprawidłowości w wyglądzie i zachowaniu koni świadczące o problemach zdrowotnych
- dobierać metodę poskramiania konia do określonej sytuacji
- zakładać opatrunki koniom

- przygotowywać i zadawać pasze
- wykonywać czynności związane przygotowaniem konia do transportu, z załadunkiem i rozładunkiem koni.

4.2.3 Materiał nauczania z uwzględnieniem opisu efektów kształcenia

Tematy zajęć	Liczba godzin	Oczekiwane efekty uczenia się (wynikające z kryteriów weryfikacji) – czynności słuchacza/uczestnika. Słuchacz/uczestnik potrafi:
1. Zabiegi codziennej pielęgnacji koni	13	<ul style="list-style-type: none"> - wymieniać zabiegi pielęgnacji codziennej koni - wymieniać zasady higieny w stajni - wymieniać zasady bezpieczeństwa i higieny pracy związane z wypuszczaniem koni na wybieg lub pastwisko - wykonywać zabiegi pielęgnacyjne sierści, włosia i kopyt - wykonywać zabiegi związane z utrzymaniem higieny w stajni - wypuszczać konie na wybieg lub pastwisko z uwzględnieniem zasad bezpieczeństwa i higieny pracy - stosować środki ochrony indywidualnej podczas - obsługi
2. Okresowe zabiegi pielęgnacyjne koni	22	<ul style="list-style-type: none"> - wymieniać zasady korekcji i podkuwania kopyt - wymieniać preparaty do pielęgnacji kopyt - wymieniać wykonywać podstawowe czynności zabezpieczające przed pęknięciem lub odłamaniem puszeki rogowej kopyta - wymieniać okresowe zabiegi pielęgnacji sierści i włosia - wymieniać zasady oceniania wykonania korekcji i kucia kopy - oceniać sposób wykonania korekcji i kucia kopyt - wykonywać podstawowe czynności zabezpieczające przed pęknięciem lub odłamaniem puszeki rogowej kopyta - dobierać preparaty do pielęgnacji kopyt w zależności od potrzeb - stosować preparaty do pielęgnacji kopyt - wykonywać okresowe zabiegi pielęgnacji sierści i włosia, np. formowanie grzywy i ogona, kąpanie, strzyżenie
3. Ocena stanu zdrowia koni	10	<ul style="list-style-type: none"> - dokonywać pomiaru podstawowych parametrów fizjologicznych (temperatura, tętno, oddechy, stan nawodnienia) - rozpoznawać kulawiznę konia - reagować elastycznie na nieprzewidziane sytuacje - oceniać różne opcje działania - wyjaśnić znaczenie zmiany

Tematy zajęć	Liczba godzin	Oczekiwane efekty uczenia się (wynikające z kryteriów weryfikacji) – czynności słuchacza/uczestnika. Słuchacz/uczestnik potrafi:
4. Udzielanie pierwszej pomocy w przypadku zranień i wypadków koni	20	<ul style="list-style-type: none"> - opisywać wyposażenie apteczki stajennej - wymieniać najczęstsze obszary zranienia i urazów u koni - wymieniać sposoby postępowania przy najczęstszych zranieniach i urazach koni, np. zagwożdżenie, nagwożdżenie, obtarcie, odbicie kłębu, odparzenie, zatar - wymieniać metody poskramiania koni - wskazywać najczęstsze obszary zranienia i urazów u koni, np. zagwożdżenie, nagwożdżenie, obtarcie, odbicie kłębu, odparzenie, zatar - opisywać sposoby postępowania przy najczęstszych zranieniach i urazach koni, np. zagwożdżenie, nagwożdżenie, obtarcie, odbicie kłębu, odparzenie, zatar - dobierać metodę poskramiania konia do określonej sytuacji - zakładać opatrunki koniom
5. Stosowanie zasad żywienia oraz pojenia koni	10	<ul style="list-style-type: none"> - realizować zadania w wyznaczonym czasie - dokonywać analizy i oceny podejmowanych działań - przygotowywać pasze - zadawać pasze
6. Transport koni	15	<ul style="list-style-type: none"> - wymienić zasady etykiety w komunikacji z przełożonym i ze współpracownikami w codziennych kontaktach - dzielić się zadaniami - angażować się w realizację przypisanych zadań - uwzględniać opinie innych - przygotowywać konia do transportu - wykonywać czynności związane z załadunkiem koni - wykonywać czynności związane z rozładunkiem koni - sporządzać dokumenty niezbędne do transportu koni - organizować pracę zespołową - stosować środki ochrony indywidualnej podczas - obsługi i transportu koni
Razem	90	

Nauczyciele wszystkich obowiązkowych zajęć edukacyjnych z zakresu kształcenia zawodowego powinni stwarzać słuchaczom warunki do nabywania kompetencji personalnych i społecznych w czasie całego okresu kształcenia w ramach poszczególnych przedmiotów.

Liczba godzin przypisana poszczególnym zajęciom, uwzględnia minimalną liczbę godzin przewidzianą w podstawie programowej na realizację efektów kształcenia ujętych w jednostkach efektów (przy założeniu, że kształcenie odbywa się w systemie dziennym lub stacjonarnym). W przypadku kształcenia w systemie zaocznym liczbę godzin można obniżyć zgodnie z aktualnymi przepisami oświatowymi

4.2.4 Procedury osiągnięcia celów kształcenia

Propozycje metod nauczania

Dla przedmiotu Czynności związane z chowem i użytkowaniem koni, który jest przedmiotem o charakterze praktycznym, oprócz metod podających (np. wykład, instruktaż) oraz eksponujących (pokaz, film), na pierwszy plan wybijają się metody praktyczne oraz problemowe, szczególnie ćwiczenia praktyczne. Poza tym na uwagę zasługuje także cały wachlarz metod praktycznych, charakterystycznych dla kształcenia zawodowego. Należą do nich:

- pokaz z instruktażem,
- pokaz z objaśnieniem,
- ćwiczenia praktyczne,
- metoda projektów,
- udział w prelekcjach i spotkaniach z pracownikami branży rolno-hodowlanej
- wycieczki zorganizowane do ośrodków turystyki jeździeckiej lub indywidualnych gospodarstw rolnych specjalizujących się w chowie, hodowli i użytkowaniu koni.

Obudowa dydaktyczna

Pomoce dydaktyczne:

- stanowisko komputerowe nauczyciela z dostępem do internetu wraz z drukarką, skanerem oraz z projektorem multimedialnym lub tablicą multimedialną.

Materiały dydaktyczne:

- zasoby internetowe,
- karty pracy dla uczestników, scenariusze zajęć, arkusze ćwiczeń, instrukcje do przeprowadzania ćwiczeń,
- czasopisma i publikacje branżowe,
- przepisy prawa właściwe dla danego stanowiska, zestaw aktów prawnych i regulaminów dotyczących działalności rolno-hodowlanej,
- dokumentacja dotycząca identyfikacji i użytkowania koni oraz transportu koni, instrukcje bezpieczeństwa i higieny pracy,
- szkielec lub model konia, projekt stajni, przykład pastwiska kwaterowego dla koni w formie zdjęcia, modelu lub schematu,

- albumy ras koni, normy żywienia koni,
- próbki pasz i komponentów paszowych,
- przyrządy do pomiarów zoometrycznych,
- sprzęt do pielęgnacji koni (szczotki, kopystki, zgrzebla),
- różne rodzaje podków,
- sprzęt kowalski (tarnik, młotek, nóż do kopyt),
- apteczka stajenna,
- filmy dydaktyczne i prezentacje multimedialne przedstawiające obiekty stajenne i ich wyposażenie, pastwiska kwaterowe dla koni, typy pojazdów przeznaczonych do transportu koni.

Warunki realizacji

Kształcenie powinno odbywać się w pracowni jeździectwa i treningu koni wyposażonej w:

- stanowisko komputerowe dla nauczyciela z drukarką, z dostępem do internetu
- projektor multimedialny i ekran projekcyjny lub telewizor lub tablicę interaktywną, tablicę szkolną lub flipchart,
- stanowiska komputerowe dla uczestników (jedno stanowisko dla jednego uczestnika), z dostępem do internetu.

Podmiot kształcący zapewnia dostęp do:

- stajni z wyposażeniem: indywidualny sprzęt pielęgnacyjny dla koni, apteczkę weterynaryjną, sprzęt kowalski,
- przyczepy do transportu koni,
- wybiegów dla koni lub pastwisko, myjkę dla koni, solarium dla koni,
- magazynów pasz treściwych i objętościowych,
- koni.

Większość zajęć powinna się odbywać w formie ćwiczeń na terenie ośrodków turystyki jeździeckiej lub indywidualnych gospodarstw rolnych specjalizujących się w chowie, hodowli i użytkowaniu koni i wyposażonych w stajnie, paszarnie, wozownie, wybiegi dla koni. Miejsce realizacji przedmiotu musi spełniać wymagania wynikające z przepisów BHP, ochrony przeciwpożarowej i ochrony środowiska oraz umożliwia samodzielne wykonywanie zadań przez poszczególnych uczestników. Należy zapraszać przedstawicieli branży rolno-hodowlanej do udziału w prelekcjach i spotkaniach ze słuchaczami/uczestnikami.

Proponuje się, aby podmiot kształcący nawiązał współpracę z pracodawcą właściwym dla zawodu lub branży, do której przyporządkowany jest dany zawód. W ramach umowy lub porozumienia współpraca może polegać na:

- realizacji doradztwa zawodowego,
- realizacji promocji kształcenia zawodowego,
- wyposażeniu warsztatów lub pracowni szkolnych,
- tworzeniu klas patronackich,
- realizacji praktycznej nauki zawodu,
- organizacji egzaminów zawodowych,
- organizowaniu szkoleń branżowych w ramach doskonalenia nauczycieli kształcenia zawodowego.

Proces kształcenia w klasie patronackiej, jest wspierany przez firmę, która objęła klasę swoim patronatem. Wsparcie może polegać na: przyjęciu absolwentów na staże zawodowe, wyposażeniu pracowni szkolnych w sprzęt i materiały dydaktyczne, dodatkowe szkolenia, ufundowanie stypendiów dla najzdolniejszych. Pracodawca może także mieć udział w opracowaniu programu nauczania dopasowanego do profilu zapotrzebowania jego firmy.

Realizacja procesu kształcenia w zakresie przedmiotu wymaga wykwalifikowanej kadry nauczycieli wyposażonych w kompetencje w zakresie obsługi sprzętu komputerowego, narzędzi cyfrowych, nowoczesnych urządzeń i sprzętu stanowiących wyposażenie pracowni szkolnych oraz merytoryczną, uaktualnianą wiedzę dostosowaną do nowej podstawy programowej. Nauczyciel powinien także na bieżąco poszerzać swoją wiedzę, aby być na bieżąco z nowinkami technologicznymi w branży rolno- hodowlanej.

Formy organizacyjne pracy ze słuchaczami

Zajęcia powinny być prowadzone z wykorzystaniem różnych form pracy aktywizującej słuchaczy. Liczebność grup na zajęciach praktycznych powinna być dostosowana do specyfiki stanowiska pracy z zapewnieniem bezpiecznych i higienicznych warunków pracy. Wskazane jest, by zajęcia odbywały się w grupach liczących do 15 słuchaczy pod kierunkiem nauczyciela zawodu. Zajęcia powinny być prowadzone z wykorzystaniem różnych form pracy aktywizującej słuchaczy oraz z wykorzystaniem zróżnicowanych form organizacyjnych pracy ze słuchaczami: praca domowa, wycieczka, praca indywidualna lub grupowa np. praca w grupach po 2-3 słuchaczy.

Formy indywidualizacji pracy słuchaczy

Zajęcia powinny być prowadzone z wykorzystaniem różnorodnych form organizacyjnych. Ważną kwestią jest indywidualizacja pracy słuchacza/uczestnika, aby dostosować się do możliwości i potrzeb słuchacza/uczestnika w zakresie metod, środków oraz form kształcenia zawodowego. Nauczyciel powinien:

- dostosować stopień trudności planowanych ćwiczeń do możliwości i potrzeb słuchacza/uczestnika,
- przygotować zagadnienia o różnym stopniu trudności i złożoności,

- zachęcać słuchacza/uczestnika do korzystania z różnych źródeł informacji,
- motywować słuchacza/uczestnika do pracy podczas zajęć dydaktycznych.

Dodatkowy czas należy też poświęcić na indywidualizowanie pracy słuchaczy w zależności od ich możliwości i potrzeb. W czasie prowadzenia zajęć w pracowni należy stosować zasadę, iż nieudane ćwiczenie też może być wysoko ocenione pod warunkiem, iż słuchacz potrafi wyjaśnić przyczyny niepowodzenia oraz wskazać jak powinno ono przebiegać w prawidłowy sposób. Pozwoli to na indywidualizację prowadzonych działań przez słuchaczy oraz pokaże, iż doświadczenie można zdobyć nie tylko poprzez udane doświadczenia.

Należy dostosować metody nauczania do możliwości intelektualnych słuchaczy, np. poprzez różnicowanie zadań (zlecanie słuchaczowi zadań lub ćwiczeń z wyraźną strukturą, mieszczących się w granicach jego możliwości), różnicowanie prac domowych może dotyczyć typu pracy domowej, lub czasu nad nią spędzonego, prowadzenie lekcji na kilku poziomach nauczania: praca słuchaczy w grupach (w tym samym czasie słuchacze niepełnosprawni pracują niezależnie od innych grup we własnym tempie i na miarę swoich możliwości), praca słuchaczy w grupach o zróżnicowanych uzdolnieniach i wiadomościach (pozwala na wykorzystanie możliwości słuchaczy zdolniejszych do wyjaśniania niezrozumiałych zagadnień kolegom, którzy wymagają dodatkowych wyjaśnień), stosowanie metod polisensorycznego, czyli wielozmysłowego uczenia się (prezentacje multimedialne, programy komputerowe, modele, makiety, multimedialne gry dydaktyczne, łamigłówki, krzyżówki, itp.) oraz metod interaktywnych (burza mózgów, mapa mentalna, plakat – folder, portfolio, eksperyment/doświadczenie, instruktaż, praca konstrukcyjna itp.), akceptowanie, że każdy słuchacz pracuje w swoim własnym rytmie i na odpowiednim dla siebie poziomie, określanie limitu czasu na daną pracę, stosowanie na lekcjach kart dydaktycznych tzw. kart pracy, które umożliwiają każdemu słuchaczowi przerabianie kolejnych partii materiału w swoim własnym tempie, stawianie poleceń typu: Spróbuj rozwiązać. Zrób, które możesz. Zrób, ile możesz. Rozwiąż, które chcesz. Napisz, ile zdążysz.

4.2.5 Proponowane metody sprawdzania osiągnięć edukacyjnych słuchacza/uczestnika

Sprawdzanie opanowania przez słuchacza/uczestnika wymagań programowych będzie przeprowadzone na podstawie wykonanych projektów i ćwiczeń oraz na podstawie uzyskanych w trakcie kursu ocen z przedmiotu. W ocenie należy uwzględnić następujące kryteria ogólne: zawartość merytoryczną ćwiczeń, ich poprawność, formy przedstawienia. Sprawdzanie osiągnięć powinno odbywać się przez cały okres realizacji programu zajęć na podstawie kryteriów przedstawionych na początku kursu. Kontrola osiągnięć uczestników powinna być systematyczna.

Proponuje się, aby osiągnięcia słuchaczy oceniać w zakresie zaplanowanych, uszczegółowionych celów kształcenia na podstawie:

- obserwacji indywidualnej pracy uczestnika,
- ocenę jakości wykonania zadań przez słuchacza,
- analizy zaangażowania uczestnika w pracę zespołową,
- opracowania i prezentacji projektów zawodowych,
- oceny wykonania zadanych prac domowych,

- oceny znajomości zakresu: zasad ochrony zdrowia koni, zasad żywienia oraz pojenia koni, dokonywania oceny stanu zdrowia koni oraz przydatności koni do różnych form ich użytkowania, postępowania z końmi, uwzględniając ich wiek i zachowanie, wykonywania zabiegów codziennej i okresowej pielęgnacji koni, udzielania pierwszej pomocy w przypadku zranień i wypadków koni, wykonywania czynności związanych z transportem koni, korzystania z dokumentacji związanej z identyfikacją i użytkowaniem koni.

Osiągnięcia uczestników proponuje się sprawdzać różnorodnymi metodami: testy jednopoziomowe, sprawdzające zarówno wiedzę teoretyczną, jak i umiejętności praktyczne; testy pisemne zamknięte (na dobieranie, typu prawda/fałsz, wielokrotnego wyboru); testy otwarte (z luką); testy ustne.

Umiejętności praktyczne proponuje się sprawdzać na podstawie obserwacji czynności wykonywanych przez słuchacza w trakcie realizacji ćwiczeń. Podczas obserwacji należy zwrócić uwagę na:

- wyszukiwanie i przetwarzanie rzetelnych informacji pozyskanych z różnych źródeł,
- poprawność merytoryczną wykonanych ćwiczeń praktycznych,
- umiejętność pracy w zespole.

Ważne kryteria oceny efektów kształcenia to: zaplanowanie wykonania zadania, dobór elementów oraz sporządzona dokumentacja. Możliwe są również inne sposoby i formy zaliczenia, takie jak: testy praktyczne, wykonanie projektów, próby pracy, aktywność uczącego się na zajęciach, prezentacje na forum grupy z przeprowadzonych prac.

5. Ewaluacja programu kursu umiejętności zawodowych

Efekt kształcenia z podstawy programowej (oznaczony w programie kursu jako kluczowy dla kwalifikacji lub jednostki efektów)	Wskaźniki potwierdzające osiągnięcie efektu kształcenia	Metody/techniki badania	Termin badania
1) wykonuje zabiegi codziennej pielęgnacji koni (ek)	Uzyskanie minimum poprawności 50% - przy treściach teoretycznych 75% - przy treściach praktycznych	Przeprowadzenie testów sprawdzających, sprawdzenie ich przez nauczycieli	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Badanie na bieżąco w czasie trwania KUZ ➤ Badanie osiągnięć edukacyjnych uczestników po ukończeniu pierwszego etapu nauki przedmiotu ➤ Wyniki i analiza osiągnięć edukacyjnych uczestników po ukończeniu pierwszego etapu nauki przedmiotu ➤ Ponowne badanie pod koniec kursu ➤ Porównanie wyników, analiza ➤ Ewentualne wnioski powinny posłużyć do modyfikacji programu nauczania.
2) wykonuje okresowe zabiegi pielęgnacyjne koni (ek)	Uzyskanie minimum poprawności 50% - przy treściach teoretycznych 75% - przy treściach praktycznych	Przeprowadzenie testów sprawdzających, sprawdzenie ich przez nauczycieli	
3) ocenia stan zdrowia koni (ek)	Uzyskanie minimum poprawności 50% - przy treściach teoretycznych 75% - przy treściach praktycznych	Przeprowadzenie testów sprawdzających, sprawdzenie ich przez nauczycieli	
4) udziela pierwszej pomocy w przypadku zranień i wypadków koni (ek)	Uzyskanie minimum poprawności 50% - przy treściach teoretycznych 75% - przy treściach praktycznych	Przeprowadzenie testów sprawdzających, sprawdzenie ich przez nauczycieli	

6. Wykaz literatury oraz niezbędnych środków i materiałów dydaktycznych

6.1. Wykaz literatury

- 1) Chrzanowski Sz., *Żywnienie koni*. Wieś Jutra, 2014.
- 2) Higgins G., *Anatomia i fizjologia w treningu konia*, Akademia jeździecka, 2013.
- 3) Higgins G., *Jak porusza się twój koń*. Akademia Jeździecka, 2011.
- 4) Holst A., Bolze D., *Pierwsza pomoc*, Cadmos, 2008.
- 5) Kolstrung R., Silmanowicz P., Stachurska A., *Pielęgnacja i podkuwanie kopyt koni*, PWRiL, 2004.
- 6) Łojek J., Łojek A., *Hodowla i użytkowanie koni, tom 1, 2*, SGGW, Warszawa 2013.
- 7) McEwen J., *Choroby koni i ich leczenie*, Warszawa, 2006.
- 8) Meyer H., Coenen M., *Żywnienie koni*, Akademia jeździecka, 2016.
- 9) Pruchniewicz W., *Akademia jeździecka, cz. 1*, Akademia jeździecka, 2003.
- 10) Pruski W., *Hodowla Koni tom 1, 2*, PWRiL, 2007.
- 11) Strasser H., *Rumak piękny i zdrowy*. Wydawnictwo Uniwersytetu Przyrodniczego w Poznaniu, 2009
- 12) Urbaniak-Czajka B., *Koń zdrowy jak...*, Oficyna Wydawnicza MULTICO hobby, 2004.
- 13) Zeitler-Feicht M., *Zachowania koni*, wydawnictwo Świadome jeździectwo, 2014.
- 14) Słownik terminów jeździeckich <https://www.equishop.com/pl/blog/slownik-terminow-jezdzieckich-n25>
- 15) Czasopisma branżowe: „Hodowca i Jeździec”, „Konie i Rumaki”, „Koński Targ”, „Świat Koni”.

6.2. Wykaz niezbędnych środków i materiałów dydaktycznych

Pomoce dydaktyczne:

- stanowisko komputerowe dla nauczyciela z dostępem do internetu, projektor multimedialny, ekran projekcyjny lub telewizor lub tablicę interaktywną, tablicę szkolną lub flipchart, drukarkę ze skanerem,
- stanowiska komputerowe dla uczestników (jedno stanowisko dla jednego uczestnika) z dostępem do internetu oraz z pakietem programów biurowych.

Materiały dydaktyczne:

- książki uczestnika, karty pracy, zeszyty ćwiczeń, książki nauczyciela, nagrania, oprogramowania tablic interaktywnych,
- scenariusze zajęć, arkusze ćwiczeń, instrukcje do przeprowadzania ćwiczeń,
- nagrania audio i video,
- zasoby internetowe,
- dokumentacja dotycząca identyfikacji i użytkowania koni, instrukcje bezpieczeństwa i higieny pracy, przepisy prawa i regulaminy dotyczące transportu zwierząt i ruchu drogowego, przepisy dotyczące zwalczania chorób zakaźnych zwierząt,
- filmy dydaktyczne i prezentacje multimedialne przedstawiające różne formy użytkowania koni, zachowania koni, sposoby pielęgnacji koni, zasady ochrony i oceny stanu zdrowia koni, udzielania pierwszej pomocy w przypadku zranień i wypadków koni, zasady żywienia koni, zasady transportu koni.

Dodatkowo do dyspozycji wskazane są tematyczne e-booki, animacje 2D/3D, atlasy interaktywne, plansze interaktywne, gry edukacyjne, filmy edukacyjne, symulatory, programy ćwiczeniowe do projektowania przez dobieranie umożliwiające realizowanie treści w formie zdalnej dostosowane treściami do poszczególnych przedmiotów teoretycznych i praktycznych.

Szkoła zapewnia dostęp do ośrodka zajmującego się chowem i użytkowaniem koni z odpowiednim wyposażeniem (m. in. przyczepa do transportu koni, sprzęt do pielęgnacji codziennej i okresowej, apteczkę stajenną, paszporty koni, magazyn pasz, kantary i uwiązy, sprzęt do prac stajennych- widły, taczka, itd.)

7. Sposób i forma zaliczenia kursu

Kurs umiejętności zawodowych kończy się zaliczeniem w formie walidacji osiągnięć uczestnika kursu. Proponuje się zorganizowanie egzaminu końcowego z każdego przedmiotu, który stanowi podstawę zaliczenia kursu. Część efektów może być sprawdzana podczas wycieczek szkoleniowo - metodycznych i zajęć terenowych. W procesie oceniania należy zwracać uwagę na przestrzeganie dyscypliny pracy oraz przepisów bhp i ppoż., organizację stanowiska pracy, zaangażowanie w realizację zadań i jakość pracy.

Proponuje się, aby osiągnięcia słuchaczy oceniać na podstawie:

- obserwacji indywidualnej pracy uczestnika,
- analizy zaangażowania uczestnika w pracę zespołową,
- aktywności uczącego się na zajęciach,
- opracowania i prezentacji projektów zawodowych,
- jakości wykonania zadań przez uczestnika,
- jakości wykonania zadanych prac domowych,
- jakości wykonania ćwiczeń.

Sprawdzanie opanowania przez uczestnika wymagań programowych proponuje się sprawdzać różnorodnymi metodami:

- treści teoretyczne: testy jednopoziomowe, testy pisemne zamknięte (na dobieranie, typu prawda/fałsz, wielokrotnego wyboru), testy otwarte (z luką), testy ustne, interpretacji tekstów, prezentacje na forum grupy z przeprowadzonych prac.
- umiejętności praktyczne: testy praktyczne, próby pracy, prezentacje na forum grupy z przeprowadzonych prac, obserwacji czynności wykonywanych przez słuchacza/uczestnika w trakcie realizacji ćwiczeń.

Osoba prowadząca zajęcia decyduje o zaliczeniu testów sprawdzających. Test uznany jest za zaliczony, gdy uzyskano minimum poprawności:

- 50% - przy treściach teoretycznych
- 75% - przy treściach praktycznych

Uczestnik kursu umiejętności zawodowych, który otrzymał zaliczenie otrzymuje zaświadczenie o ukończeniu kursu umiejętności zawodowych ROL.01.3. Chów i użytkowanie koni.

8. Sprawdzenie kompletności i poprawności opracowanego programu zajęć

Tabela 5. Weryfikacja programu nauczania KUZ pod kątem zgodności z przepisami prawa oświatowego

Lp.	Program kwalifikacyjnego kursu zawodowego/kursu umiejętności zawodowych uwzględnia	Zawartość opracowanego programu zajęć (T/N)
1	Cele kształcenia (zadania zawodowe)	T
2	Efekty kształcenia	T
3	Kryteria weryfikacji	T
4	Warunki realizacji kształcenia w kwalifikacji (lub niezbędne do realizacji danej jednostki efektów)	T
5	Minimalna liczba godzin kształcenia zawodowego dla kwalifikacji wyodrębnionej w zawodzie lub jednostki efektów	T

Tabela 6. Weryfikacja programu KUZ pod kątem kompletności efektów kształcenia

Efekty kształcenia oraz kryteria weryfikacji określone w podstawie programowej kształcenia w zawodzie		Zawartość opracowanego programu zajęć (temat zajęć)
ROL.01.3. Chów i użytkowanie koni		
Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji	
1) ocenia przydatność koni do różnych form ich użytkowania (ew)	1) rozpoznaje typy użytkowe koni	Ocena przydatności koni do różnych form ich użytkowania
	2) opisuje różnice między typami użytkowymi koni	Ocena przydatności koni do różnych form ich użytkowania
	3) rozróżnia chody koni	Ocena przydatności koni do różnych form ich użytkowania
	4) wymienia kryteria oceny stosowane przy ocenie pokroju i ruchu koni	Ocena przydatności koni do różnych form ich użytkowania
	5) ocenia pokrój i ruch konia	Ocena przydatności koni do różnych form ich użytkowania
	6) wymienia cechy wpływające na wartość użytkową koni	Ocena przydatności koni do różnych form ich użytkowania
	7) dobiera formę użytkowania konia, uwzględniając jego pokrój i ruch	Ocena przydatności koni do różnych form ich użytkowania

Efekty kształcenia oraz kryteria weryfikacji określone w podstawie programowej kształcenia w zawodzie		Zawartość opracowanego programu zajęć (temat zajęć)
ROL.01.3. Chów i użytkowanie koni		
Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji	
2) postępuje z końmi, uwzględniając ich wiek i zachowanie (ew)	1) opisuje cechy konia wynikające z jego natury	Postępowanie z końmi
	2) wymienia rodzaje temperamentu koni	Postępowanie z końmi
	3) identyfikuje stan emocjonalny konia	Postępowanie z końmi
	4) wymienia problemy behawioralne występujące u koni oraz przyczyny ich powstawania	Postępowanie z końmi
	5) opisuje możliwości zapobiegania problemom behawioralnym koni	Postępowanie z końmi
	6) wymienia sposoby postępowania z końmi, u których wystąpiły problemy behawioralne	Postępowanie z końmi
	7) dobiera metody postępowania z końmi w zależności od ich wieku	Postępowanie z końmi
3) wykonuje zabiegi codziennej pielęgnacji koni (ek)	1) wymienia zabiegi pielęgnacji codziennej koni	Zabiegi codziennej pielęgnacji koni
	2) wykonuje zabiegi pielęgnacyjne sierści, włosia i kopyt	Zabiegi codziennej pielęgnacji koni
	3) wymienia zasady higieny w stajni	Zabiegi codziennej pielęgnacji koni
	4) wykonuje zabiegi związane z utrzymaniem higieny w stajni	Zabiegi codziennej pielęgnacji koni
	5) wypuszcza konie na wybieg lub pastwisko z uwzględnieniem zasad bezpieczeństwa i higieny pracy	Zabiegi codziennej pielęgnacji koni
4) wykonuje okresowe zabiegi pielęgnacyjne koni (ek)	1) wymienia zasady korekcji i podkuwania kopyt	Okresowe zabiegi pielęgnacyjne koni
	2) ocenia sposób wykonania korekcji i kucia kopyt	Okresowe zabiegi pielęgnacyjne koni
	3) wykonuje podstawowe czynności zabezpieczające przed pęknięciem lub odłamaniem puszki rogowej kopyta	Okresowe zabiegi pielęgnacyjne koni
	4) wymienia preparaty do pielęgnacji kopyt	Okresowe zabiegi pielęgnacyjne koni
	5) dobiera preparaty do pielęgnacji kopyt w zależności od potrzeb	Okresowe zabiegi pielęgnacyjne koni
	6) stosuje preparaty do pielęgnacji kopyt	Okresowe zabiegi pielęgnacyjne koni
	7) wykonuje okresowe zabiegi pielęgnacji sierści i włosia, np. formowanie grzywy i ogona, kąpanie, strzyżenie	Okresowe zabiegi pielęgnacyjne koni

Efekty kształcenia oraz kryteria weryfikacji określone w podstawie programowej kształcenia w zawodzie		Zawartość opracowanego programu zajęć (temat zajęć)
ROL.01.3. Chów i użytkowanie koni		
Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji	
5) charakteryzuje zasady ochrony zdrowia koni (ew)	1) wymienia szczepienia stosowane w ramach profilaktyki zdrowotnej koni	Zasady ochrony zdrowia koni
	2) weryfikuje aktualność szczepień profilaktycznych koni	Zasady ochrony zdrowia koni
	3) opisuje zasady odrobaczania koni	Zasady ochrony zdrowia koni
	4) ocenia warunki utrzymania koni, uwzględniając wymagania minimalne określone w przepisach prawa oraz dobrostan koni	Zasady ochrony zdrowia koni
	5) wymienia zabiegi profilaktyczne wykonywane w pomieszczeniach i na wybiegach	Zasady ochrony zdrowia koni
	6) wymienia choroby koni zwalczane z urzędu	Zasady ochrony zdrowia koni
	7) wymienia etapy postępowania w przypadku wykrycia lub podejrzenia wystąpienia w gospodarstwie choroby zakaźnej	Zasady ochrony zdrowia koni
6) ocenia stan zdrowia koni (ek)	1) dokonuje pomiaru podstawowych parametrów fizjologicznych (temperatura, tętno, oddechy, stan nawodnienia)	Ocena stanu zdrowia koni
	2) opisuje prawidłowe zakresy podstawowych parametrów fizjologicznych (temperatura, tętno, oddechy)	Ocena stanu zdrowia koni
	3) opisuje nieprawidłowości w wyglądzie i zachowaniu koni świadczące o problemach zdrowotnych	Ocena stanu zdrowia koni
	4) rozpoznaje nieprawidłowości w wyglądzie i zachowaniu koni świadczące o problemach zdrowotnych	Ocena stanu zdrowia koni
	5) opisuje przyczyny i objawy następujących schorzeń: morzysko, ochwat, mięśniochwat, grzybica, gruda, gnicie strzałki, nawracająca choroba obturacyjna (recurrent airway obstruction, RAO)	Ocena stanu zdrowia koni
	6) opisuje postępowanie przed przybyciem lekarza w następujących chorobach: morzysko, ochwat, mięśniochwat	Ocena stanu zdrowia koni
	7) rozpoznaje kulawiznę konia	Ocena stanu zdrowia koni

Efekty kształcenia oraz kryteria weryfikacji określone w podstawie programowej kształcenia w zawodzie		Zawartość opracowanego programu zajęć (temat zajęć)
ROL.01.3. Chów i użytkowanie koni		
Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji	
7) udziela pierwszej pomocy w przypadku zranień i wypadków koni (ek)	1) opisuje wyposażenie apteczki stajennej	Udzielanie pierwszej pomocy w przypadku zranień i wypadków koni
	2) wskazuje najczęstsze obszary zranienia i urazów u koni, np. zagwożdżenie, nagwożdżenie, obtarcie, odbicie kłębu, odparzenie, zratrat	Udzielanie pierwszej pomocy w przypadku zranień i wypadków koni
	3) wymienia sposoby postępowania przy najczęstszych zranieniach i urazach koni, np. zagwożdżenie, nagwożdżenie, obtarcie, odbicie kłębu, odparzenie, zratrat	Udzielanie pierwszej pomocy w przypadku zranień i wypadków koni
	4) wymienia metody poskramiania koni	Udzielanie pierwszej pomocy w przypadku zranień i wypadków koni
	5) dobiera metodę poskramiania konia do określonej sytuacji	Udzielanie pierwszej pomocy w przypadku zranień i wypadków koni
	6) zakłada opatrunki koniom	Udzielanie pierwszej pomocy w przypadku zranień i wypadków koni
8) stosuje zasady żywienia oraz pojenia koni (ew)	1) wymienia poszczególne elementy budowy układu pokarmowego konia	Stosowanie zasad żywienia oraz pojenia koni
	2) rozpoznaje poszczególne elementy budowy układu pokarmowego konia	Stosowanie zasad żywienia oraz pojenia koni
	3) wyjaśnia zasady żywienia i pojenia koni	Stosowanie zasad żywienia oraz pojenia koni
	4) opisuje pasze stosowane w żywieniu koni	Stosowanie zasad żywienia oraz pojenia koni
	5) opisuje znaczenie składników pokarmowych, składników mineralnych i witamin w żywieniu koni	Stosowanie zasad żywienia oraz pojenia koni
	6) wyjaśnia wpływ wody i elektrolitów na organizm konia	Stosowanie zasad żywienia oraz pojenia koni
	7) ocenia organoleptycznie jakość pasz	Stosowanie zasad żywienia oraz pojenia koni
	8) wyjaśnia zasady układania dawek pokarmowych dla koni	Stosowanie zasad żywienia oraz pojenia koni
	9) układa dawki pokarmowe dla różnych grup koni	Stosowanie zasad żywienia oraz pojenia koni
	10) dobiera system żywienia do indywidualnych potrzeb konia	Stosowanie zasad żywienia oraz pojenia koni
	11) przygotowuje pasze	Stosowanie zasad żywienia oraz pojenia koni
	12) zadaje pasze	Stosowanie zasad żywienia oraz pojenia koni

Efekty kształcenia oraz kryteria weryfikacji określone w podstawie programowej kształcenia w zawodzie		Zawartość opracowanego programu zajęć (temat zajęć)
ROL.01.3. Chów i użytkowanie koni		
Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji	
9) wykonuje czynności związane z transportem koni (ew)	1) wymienia typy pojazdów przeznaczonych do transportu koni	Transport koni
	2) wymienia dokumenty niezbędne do transportu koni	Transport koni
	3) wymienia zasady dotyczące transportu koni	Transport koni
	4) opisuje miejsce bezpiecznego załadunku lub wyładunku konia	Transport koni
	5) opisuje zasady zabezpieczenia koni podczas transportu	Transport koni
	6) przygotowuje konia do transportu	Transport koni
	7) wykonuje czynności związane z załadunkiem koni	Transport koni
	8) wykonuje czynności związane z rozładunkiem koni	Transport koni
10) korzysta z dokumentacji związanej z identyfikacją i użytkowaniem koni (ew)	1) wymienia metody identyfikacji koni	Dokumentacja związana z identyfikacją i użytkowaniem koni
	2) wymienia dokumenty związane z identyfikacją koni	Dokumentacja związana z identyfikacją i użytkowaniem koni
	3) odczytuje opis identyfikacyjny konia	Dokumentacja związana z identyfikacją i użytkowaniem koni
	4) wyszukuje potrzebne dane w dokumentacji	Dokumentacja związana z identyfikacją i użytkowaniem koni
	5) sporządza dokumenty związane ze startami w zawodach i próbach dzielności	Dokumentacja związana z identyfikacją i użytkowaniem koni
	6) sporządza dokumenty związane ze sprzedażą i dzierżawą koni	Dokumentacja związana z identyfikacją i użytkowaniem koni